

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredni nedelje in praznika. — Inserati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati petih vrst & Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod vsakega meseca v Jugoslaviji Din 12.—, za inostranstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kranjska ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica upravnice: Klemenčeva ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJI GRAD, Slovenski trg št. 5 — Poštna številka v Ljubljani št. 10.351.

Na zapadu zopet grme topovi

Nemci so včeraj pričeli novo ofenzivo

Borba se razvija ob vsej Weygandovi črti od kanalske obale ob reki Sommi in Aisni do Maginotove črte na vzhodu — Zavezniki nudijo čvrst odpor, Nemci pa neprestano napadajo

Kakor je kancelar Hitler zapovedal v svojem včerajšnjem povelju oboroženi sili Nemčije, se je včeraj v zgodnjih jutrnjih urah pričela nova nemška ofenziva v severni Franciji. Vrhovno poveljstvo je vrglo v boj vse razpoložljive sile in pričelo z napadom od Rokavskega preliva pa vse do Maginotove črte. Še vedno pa odhajajo na bojišče nove divizije, po večini najmlajši letniki, ki so bili še le pred par meseci rekrutirani. Borbe so vzplamtele na vsej tako zvani Weygandovi fronti ob reki Sommi in Aisni. Nemci posebej no pritiskajo na posameznih šibkejših točkah, koder skušajo izsiliti prodor. Očitno je, da je ta ofenziva naperjena proti Parizu, obenem pa ima za cilj okupacijo vse zapadne francoske obale, da bi se na ta način presekala vsaka pomorska zveza med Anglijo in Francijo. Na obeh straneh se bore zelo žilavo in o razvoju bojev še niso znane podrobnosti.

Napad za napadom

Srdite borbe na glavnih točkah — Močna zaščita proti tankom — Nemci neprestano napadajo

Pariz, 6. junija. e. (Havas) Nemška ofenziva na Sommi se je pričela včeraj zjutraj ob štirih. Do popoldne so Nemci napadali neprestano. Napad je sledil napadu, toda vsi napadi niso potekali na vseh predelih dolge fronte, temveč v glavnem v treh smereh, in sicer proti Amiensu, proti Peronneu in v smeri proti mali reki Eyec med rekama Aisne in Oise. Bilo je tudi nekaj napadov na drugih točkah fronte, toda ti niso bili tako močni in sistematični, kakor na prei omenjenih predelih. Pri vseh napadih je sovražnik uporabljal močne oddelke artilerije, letalstva in pehote. Ti napadi pa niso mogli uspeti,

ker nemška vojska še ne uporablja tankov: pa zaradi tega, ker je francoska vojska postavila na tej fronti izredno močne obrambne ovire proti tankom. Obrambne ovire so tako zgrajene, da je skoraj onemogočen množestveni napad s tanki.

Pariz, 6. junija. e. (Reuter) Nemški napadi v novi ofenzivi še vedno trajajo. Do sredi so se ponavljali z veliko srditostjo. Francoske čete so čvrsto držale svoje glavne položaje. Nekatere točke manjše strateške važnosti so francoske čete prepustile sovražniku. Novi napadi nemške vojske so naperjeni zlasti proti levemu krilu francoske armade ob Sommi.

Nemški cilj je Pariz

Nova nemška ofenziva je usmerjena predvsem na francosko prestolnico

London, 6. junija. s. (Reuter) Dosedanja poročila o poteku velike nove nemške ofenzive ob Sommi pravijo, da se je Francozom doslej v glavnem posrečilo nemški napad zadržati. Res so na nekaterih točkah Nemci nekoliko napredovali, toda francoska obrambna črna ob Sommi se razteza v precejšnjo globino in je zato vsako sporadično napredovanje nevarno za Nemce same. Kolikor je doslej znano, so nemški oklopni oddelki nekoliko dalje prodrli na enem ali dveh mestih.

Nemška ofenziva gre, kakor je mogoče doslej presoditi, v glavnem v treh smereh. Predvsem skušajo Nemci prodreti ob izlivu Somme proti zapadnim francoskim lukam ob Kanalu. Ta akcija ima namen, da bi popolnoma presekala zvezo med Anglijo in Francijo. Nemce pa tu ovira močvirnat teren ter gozdovi; zato ni verjetno, da bi napad v tej smeri uspel. Drugi sunek gre nekako od Amiens in Peronnea proti jugu v smeri na Pariz. Oba ta prodora imata tudi namen, da Pariz po močnejši s severa obkolita. Končno je tre-

tja, glavna točka napada ozemlje med La Fereom in Laonom. Tu se razvija ofenziva ob cesti Laon Soissons, zopet v smeri proti Parizu.

Medtem ko so v jutranjih napadih stopili v akcijo včeraj predvsem oddelki nemške pehote, so pozneje zopet posegli v akcijo nemški tanki in ofenziva se razvija sedaj po že znanem nemškem vzoru sodelovanja bombnikov-strogovalcev in tankov. Zavezniki pa so v bojih v Flandriji dobili že dokaj izkušeni glede tega načina bojevanja in je zato upravičeno mogoče pričakovati, da bo vrhovni poveljnik zaveznike vojske general Weygand našel uspešno protisredstvo proti nemški taktiki.

Zavezniki so tudi po pričeti ofenzivi pričeli z obsejnim bombnimi napadi na nemške postojanke za fronto, da prepreči Nemcem dovoz vojnega materiala. Francoski bombniki so zmetali samo pri Peronneu na nemške postojanke včeraj 15 ton bomb. Napadeni so bile tudi nemške motorizirane kolone, ceste in železnice. Povzročenih je bilo mnogo požarov.

rov. V letalskih bitkah je bilo sestreljenih mnogo nemških letal.

London, 6. jun. (C. Z.) Dejstvo, da se včeraj ob začetku ofenzive niso pojavili v napadu nemški tanki v večjem številu, tomalčko zavezniki vojaški krogi tako, da bo trajalo nekaj časa, preden bodo mogli Nemci na svojih novih položajih za fronto v Franciji postaviti petrolejska skladišča za svoje velike mehanizirane oddelke. Obenem pa kaže dejstvo, da so Nemci kljub temu takoj začeli z ofenzivo in poslali v napad predvsem pehoto, da želi Nemčija za vsako ceno pospešiti dogodka na bojišču.

Nemško poročilo

(Nemci javljajo pričetek ofenzive in prve uspehe)

Berlin, 6. junija. br. (DNB) Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo sredi ob 21. naslednje posebno poročilo.

Naše armije so davi na široki fronti prešle v napad na vojsko Francije. Prehod preko reke Somme kakor tudi preko kanala Oise — Aisne je bil izsiljen in so bile na več krajih zavzete postojanke Weygandove črte, ki je bila zgrajena v poslednjih dneh.

Berlin, 6. junija. AA. (DNB) Nemški listi objavljajo na vidnem mestu včerajšnje poročilo vrhovnega poveljstva o prvih rezultatih in uspehih ofenzive, ki so jo včeraj zjutraj začele nemške čete. Listi objavljajo to sporočilo pod debelim na-

slovom: »Prehod čez Sommo izvojevan«. »Weygandova linija na več mestih prebita«, in podobno. »Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da je postala ta Weygandova linija od dneva, ko je moral Gamelin zaradi nemške obkolitve treh francoskih elitnih armad v Flandriji ter angleškega ekspedicijskega zbora odstopiti, veliko upanje sovravnika. List pravi, da je sovražnik govoril o tej črti kot o glavnem bojišču odpora, ki ga je ustvarilo strateško znanje generala Weyganda za obrambo Pariza. Toda nemška vojska, pravi list, je že po prvih napadih odzvela tej liniji neno avrelo.

Položaj po prvem dnevu

Francosko situacijsko poročilo — Zaveznike čete zavzemajo dobro utrjene položaje

Pariz, 6. jun. s. (Havas) Nemška ofenziva, ki se je pričela včeraj zjutraj ob Sommi, ni enako močna na vsej fronti. Po dosedanjem poteku bojev bi bilo sploh mogoče reči, da doslej še ni bilo na celi liniji strnjene napada, temveč so Nemci napadli na več posameznih točkah, toda tam z izredno silovitostjo. Najhujiši so bili napadi pri Amiensu, Peronneu in ob reki Ailette ter ob kanalu Oise-Aisne. Povsod sodeluje v napadih kombinacija tankov, topništva in letalstva.

Francosko vrhovno poveljstvo pa je dobro porabilo 15 dni odloga, ki mu ga je omogočila junaška obramba zaveznike vojske v Flandriji ter je organiziralo močne obrambne postojanke ob Sommi in Aisni. Francoska pehota se je postavila za rekami, gozdovi in močvirji v dobre obrambne postojanke, na katerih pričakuje napada sovražne pehote. Med temi naravnimi postojankami, ki jih zavzema francoska pehota, pa so gotovi prehodi, ki pa so dalje v zaledju blokirani proti možnosti nemškega prodora. Kolikor je mogoče izvesti po dosedanjih podatkih, je francoska pehota morda razen enega ali dveh mest povsod doslej zadržala nemške napade. Pač pa so skozi posamezne prehode prodrli nemški tanki, kar pa je

zavezniki vrhovno poveljstvo predvidelo. Za temi prodori se je francoska pehota razvrstila na nove položaje.

Položaj je torej sedaj naslednji: francoska pehota drži svoje postojanke in pri-

Nemški bombniki nad Anglijo in Francijo

Napadi na vzhodno angleško podeželje in na francoske luke

London, 6. jun. s. (Reuter) Ponoči so izvedli nemški bombniki vrsto bombnih napadov na angleško podeželje v grofijah Yorkshire, Lincolnshire in Norfolk, kakor tudi ob ustju Temze. Vrženih je bilo večje število zažigalnih bomb, na dveh mestih pa tudi eksplozivne bombe težjega kalibra. Verjetno je, da so veljali nemški napadi angleškim vojaškim letališčem. Povzročena škoda ni velika. Edino v Lincolnshireu je bomba povzročila požar v neki hiši. Skupno je bilo pri nemških napadih ranjenih 8 oseb, toda vse samo lažje. Povsod je stopila v akcijo angleška protiletalska obramba.

Pariz, 6. jun. s. (Reuter) Nemški bombniki so izvedli včeraj vrsto napadov na srednjo Francijo. Povzročena škoda ni velika. Podrobnosti o napadih niso bile objavljene. Znano je samo, da je bilo sestreljeno eno nemško letalo.

Pariz, 6. junija. br. (Havas) V pretekli noči so Nemci ponovno bombardirali luko Le Havre. Bombe so padle po večini v vodo, vendar pa so bile poškodovane tudi

čakuje napada nemške pehote, ki prodira za oklopni oddelki. Oni nemški oklopni oddelki pa, ki so prodrli v francoske obrambne postojanke, so v zelo nevarnem položaju, ker se raztezajo francoske obrambne naprave v veliko globino. Položaj nikakor ni tak, kakor je bil v bitki ob Meusi. Tam je Nemcem uspelo iznenačiti francosko vojsko in prodreti, preden je bila organizirana obramba. Ob Sommi pa so Francozi povsod zgradili pasti proti tankom in postavili zelo številne 75 mm topove proti tankom, ki bodo lahko nemškim oklopnim edincem nudili uspešen odpor. Končno je treba še omeniti, da Nemci sedaj na fronti nimajo na razpolago pri svojem prodiranju zalogo bencina, kakor se je to zgodilo pri njihovem prodoru proti kanalskim lukam. Tam so namreč tanki ob cestah naležali na številno francoske zaloge bencina. Po mnenju francoskih vojaških krogov se razvija položaj po prvem dnevu ofenzive v prid zaveznikom. Nemci hočejo očitno hitro dobiti vojno. Francija pa je pripravljena vsak napad zdržati.

Ureditev dela v Angliji

London, 6. junija. s. (Reuter) Angleško ministrstvo dela je izdalo nove ukrepe za kontrolo delovnih sil v Angliji. Predvsem je določeno, da ne smejo delodajalci v premogovni industriji in obrti ter poljedelskih obratih premestiti delavcev v druge industrijske in obrtne panoge. Nadalje so prepovedane vse stavke. Ministrstvo določa tudi posebna razsodišča, ki naj urejajo vprašanje mezd. Tako zveza delodajalcev, kakor tudi Strojovne zveze so sporazumno sklenile, da mednji spori ne smejo ovirati vojne produkcije. Ker delajo sedaj v Angliji mnogi obrtni po sedem dni na teden, bodo sprejela podjetja nove delovne moči, tako da bo vsak delavec en dan na teden lahko počival.

Aretacije na Irskem

London, 6. jun. s. (Havas) Oblasti v Severni Irski so zadnje dni aretirale odosno internirale 390 sumljivih oseb.

Izmenjava beguncev med Nemčijo in Rusijo

Varšava, 6. junija. AA. (DNB) Med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo je bil minulo leto sklenjen sporazum o izmenjavi beguncev. »Varschauer Zeitung« izve, da bo na osnovi tega sporazuma izvršena izmenjava 60.000 ljudi.

Tudi na Nemčijo bombe

Zavezniki letala so v Nemčiji ponovno bombardirala skladišča in važne industr. naprave

London, 6. junija. br. (Reuter) Angleška letala so v pretekli noči zopet bombardirala važna nemška industrijska središča in vojaške objekte, zlasti v zapadni Nemčiji in v Porurju. Zažgali so mnogo petrolejskih in bencinskih rezervuarjev. S tega poleta, ki je bil zelo uspešen, se samo eno angleško letalo ni vrnilo. Francoska letala so istočasno bombardirala razne vojaške naprave in tovarne v Mannheimu. Znana tovarnica »Badische Anilin- und Fabrik« je v plamenih.

London, 6. jun. s. (Reuter) Letalsko ministrstvo javlja, da so izvedla angleška letala v noči od torka na sredo vrsto bombnih napadov na vojaške objekte v zapadni Nemčiji vse od holandske meje pa do

Frankfurta. Mnoga petrolejska skladišča, zlasti v Porurju, so bila bombardirana. Petrolejska skladišča pri Frankfurtu so bila zaporedoma bombardirana eno in pol ure. Vrženih je bilo 400 bomb. Povzročeni so bili veliki požari, ki jih je bilo videti več kilometrov daleč. Tudi med Düsseldorfom in Kölnom je bilo zažgano petrolejsko skladišče. Pri Kölnu in v Porurju so bila bombardirana važna železniška križišča. V Homburgu pri Frankfurtu je težka eksplozivna bomba razdejala železniško progo.

Berlin, 6. junija. AA. (DNB) Z nemške strani se ponovno naglašja, da bodo Nemci

Nadaljevanje na 2. strani

ci glede na brezčlono metanje bomb sovražnih letalov na nemško ozemlje ter na padanje življenja mirnih nemških državljanov, ki pride čas za to, z ob z. Sovražna letala leta pod zaščito noči v veliki višini nad Nizozemsko, Belgijo in Nemčijo ter mečejo bombe. Z njihove

strani se izjavlja, da bombardirajo važne vojne objekte, medtem ko večino svojih bomb mečejo brezčlono na polja in mesta, ki se nahajajo daleč od vojnih naprav. Rezultat teh napadov, od katerih ni mogoče pričakovati pomembnejšega vojaškega uspeha, je tako rekoč sistematično

uničevanje privatne lastnine. Žrtve so samo med civilnim prebivalstvom. Nemčija bo, kar se tiče tega primera ter drugih napadov na civilno prebivalstvo, vrnila, ko pride čas za to, z ob z. Nemške letalske sile bodo odgovorile tedaj na vse postopke zavezniškega letalstva, tako

Med Washingtonom in Rimom

Skrajni napori prezidenta Roosevelta, da bi preprečil razširjenje vojne — Telefonski razgovori z Mussolinijem — Stiki z evropskimi prestolnicami — Svarila ameriškega tiska

WASHINGTON, 6. jun. br. (As. Pr.). V dobro obveščenih krogih Bele hiše potrjujejo, da se vodi med prezidentom Rooseveltom in predsednikom italijanske vlade živahna izmenjava misli ter da sta zadnje tri dni skoraj v neprestanih stikih. Roosevelt je imel včeraj tudi več telefonskih razgovorov z Mussolinijem.

Prezident Roosevelt, naglašajo v teh krogih, si slej ko prej prizadeva, da bi preprečil razširjenje vojne in odvrnil Italijo od njene namere, da stopi v vojno na strani Nemčije.

V zunanjem ministrstvu odklanjajo glede podrobnosti te akcije sicer vsako informacijo, vendar pa se je izvedelo, da je Roosevelt stavil Mussoliniju konkretne predloge. Zagotovil mu je tudi, da se bo zavezal za upravičene zahteve Italije, če ostane nevtralna in na miren način uredi svoje spore z Anglijo in Francijo. Da so se pogajanja o tem v resnici že pričela, potrjuje tudi dejstvo, da je Roosevelt v stalni zvezi tudi z drugimi evropskimi prestolnicami, zlasti s Parizom in Londonom.

Ameriški tisk pripisuje tej akciji prezidenta Roosevelta največji pomen in poudarja, da je to zadnji poskus, da se omeji vojna na Anglijo, Francijo in Nemčijo. Če to ne bo uspelo, potem bodo, tako naglašajo vodilni ameriški listi, tudi Zedinjene države prisiljene, da revidirajo svojo politiko in se odkrito postavijo na stran zaveznikov. To je Roosevelt sporočil tudi Mussoliniju s pristavkom, da bodo Zedinjene države v tem primeru zastavile ne samo vse svoje vojaške, marveč tudi vse svoje gospodarske sile, da pripomorejo do zmage zapadne demokracije.

LONDON, 6. jun. (C. Z.). »Evening Standard« prinaša poročilo svojega dopisnika iz Washingtona, ki pravi, da je po avtentičnih podatkih, ki jih je bilo včeraj mogoče dobiti v Beli hiši, predsednik Roosevelt še vedno v stikih z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem in da bi to dejstvo utegnilo pojasniti, zakaj se Italija očitno še vedno ni dokončno odločila, da bi vstopila v vojno.

Vse radijske zveze v Ameriki rezervirane za državne razgovore

NEW YORK, 6. jun. s. (Reuter). Ameriške oblasti so prepovedale vsako radio-telegrafsko in radio-telefonsko zvezo med Zedinjenimi državami in inozemstvom za zasebnike.

Ta ukrep je bil izdan očitno zaradi tega, ker so vse radijske zveze rezervirane za državne razgovore v zvezi z akcijo prezidenta Roosevelta.

Stališče Turčije

Ankara, 6. junija. br. (Havas). Čeravno je bilo s turške strani že ponovno naglašeno, da bo Turčija zvesto izpolnila vse obveznosti, ki jih je prevzela po sklenjenih pogodbah, je bilo danes izdano uradno pojasnilo, ki naglašajo, da ne sme nihče pričakovati, da bo Turčija intervenirala na strani Francije in Anglije, če bi Italija vstopila v vojno in se omejevala na operacije na francoski meji. Le v primeru, če bi se vojna razširila na Sredozemsko morje in bi bili s tem ogroženi turški interesi, bo tudi Turčija nastopila z vso svojo oboroženo silo v obrambo teh interesov.

V ankarških diplomatskih krogih tolažijo ta komunikacije kot rezultat ameriške intervencije proti razširjenju vojne. S to izjavo je hotela turška vlada podpreti prizadevanja Roosevelta. Poudarilo, da bi Turčija takoj intervenirala, če bi se vojna razširila na Sredozemsko morje, pa dovolj jasno kaže, da je Turčija odločena izpolniti svoje obveznosti napram Angliji in Franciji v duhu sklenjene pogodbe.

Madžarske informacije

Budimpešta, 6. junija. (MTI). Dejstvo, da italijanska vlada na svoji zadnji seji še ni sprejela usodnega sklepa glede vstopa Italije v vojno na strani Nemčije, vzmemirja, ki je zavladalo v madžarski javnosti, ni pomirilo. Slej ko prej so pričrati, da je odločitev Italije pričakovati v najkrajšem času. Tega mnenja je tudi ves madžarski tisk, ki naglašajo, da je odločitev v rokah Mussolinija in da je samo od njega odvisno, ali in kdaj se bo znašla Italija v vojnem vrtilcu. V madžarskih dobro obveščenih krogih pa so prepričani, da je to v največji meri odvisno od razvoja dogodkov na zapadnem bojišču, zlasti pa od razvoja nove nemške ofenzive. Kljub splošni negotovosti pa v madžarski prestolnici slej ko prej upajo, da tudi z vstopom Italije v vojno mir v Podunavju in na Balkanu ne bo ogrožen.

Os Rim-Berlin

Rim, 6. junija. AA. Stefani. Diplomatični urednik agencije Stefani piše glede na današnji položaj v Evropi, da sta morali Francija in Anglija prvih devet mesecev vojne mobilizirati 50 divizij na Alpih ter ob Sredozemskem morju, kar je onemogočilo njihovo uporabo na bojišču. Na diplomatskem polju je Italija s svojim stališčem prepričana, da bi se vojna razširila na balkanske države. Nemčija se na ta način lahko še naprej preskrbuje z živežem in surovinami. Uradni nemški krogi pošteno priznajo, da je ta vojna diplomatska in gospodarska pomoč, ki jo je Italija

nudila Nemčiji v teh 9 mesecih, bila popolnoma spontana. Os Berlin-Rim ostane še nadalje solidna osnova italijansk-nemške politike, ki bo imela odločilen vpliv na usodo nove Evrope. Zavezniška blokada ni mogla niti najmanj vplivati na italijansko stališče, kar je v ostalem tudi v soglasju z interesi Italije, ki se lahko definirajo takole: Izvedba narodnega edinstva in neodvisnosti na morju. Sporna vprašanja na Sredozemskem morju in v Afriki, ki jih zavezniški niso hoteli rešiti na miroljuben način navzlic italijanskim stremljenjem, morajo biti enkrat za vselej razčiščena. Italijanski narod dobro ve, da se danes bori za svojo svobodo, ker so demokratske in plutokratske velesile ogrozile suvereniteto Italije z nepravilnimi sankcijami. Te krivice, storjene italijanskemu narodu, se morajo popraviti.

Zavezniške priprave na Bližnjem vzhodu

London, 6. jun. (C. Z.). Iz Ankare poročajo, da je tja dospel vrhovni poveljnik francoske vojske na Bližnjem vzhodu ge-

neral Mittelhauser. Posetil je predsednika turške republike ter je imel razgovore s šefom turške generalnega štaba Čakmakom.

Bejruth, 6. junija. AA. Reuterjev dopisnik poroča, da so francoske ekspedicijske sile popolnoma opremljene in solidno utrjene v Siriji in Libanonu ter da sta ti dve deželi popolnoma pripravljene za vsako morebitnost. Najnovejši razvoj v Italiji se spremlja tukaj z največjim zanimanjem, toda s popolnim mirom. Povsod vlada zaupanje v učinkovitost obrambnih ukrepov, ki jih je organiziral general Weygand, dokler je bil še vrhovni poveljnik oboroženih sil na Daljnem vzhodu. Francozi ne prepuščajo ničesar slučajju. Ladje, ki žele pluti v sirijska pristanišča, morajo čakati na spremstvo. Včeraj so bila objavljena navodila v francoski in arabski, kako se mora prebivalstvo zadržati v primeru zračnega napada. Ta navodila so bila objavljena z lepaki. Podvzeti so bili novi ukrepi za zaščito petrolejske cevi (pipe-line) pri Mosul. Angleška vojska mislija je dodeljena glavnemu štabu generala Mittelhauserja v Siriji. S tem je zagotovljena zveza med francoskimi in angleškimi oboroženimi silami.

Italija se je zabarikadirala z minami

Uradno italijansko opozorilo vsem tujim ladjam
Ob vseh obalah 12 milj širok nevarni pas

RIM, 6. jun. s. (Reuter). Italijanska vlada je objavila, da je ob vseh italijanski obali kakor tudi ob Albaniji in italijanskih kolonijah 12 milj širok pas, nevaren za plovo. Čeprav v objavi ni izrecno povedano, je mogoče sklepati, da so bile v tem pasu položene mine. Italijanske oblasti so posvarile vse ladje, naj se pred vstopom v ta pas javijo brezčlono luškim oblastem, da jim pošljejo pilote, ki jih privedejo v luke. Če ladje tega ne store, nosijo same odgovornost za svojo varnost.

Rim, 6. junija. AA. (DNB). Uradno se sporoča, da se proglasijo vode ob obalah Italije, Albanije in italijanskih kolonijah ter posestev v širini 12 milj za nevarne cone. V tem sporočilu se pozivajo ladje, naj se, predno plovejo v luke ob teh obalah, javijo pravočasno italijanskim konzulatom

in vojnim oblastem. Ta ukrep stopi takoj v veljavo. Drugo uradno sporočilo, ki je bilo istočasno izdano, pravi, da se zasedni od dandanes signali s sirenamami lahko uporabljajo samo v primeru nevarnosti zračnih napadov. Zaradi tega se morajo ustaviti vsi ostali signali s sirenamami.

Prvo sporočilo, ki govori o nevarnostni coni 12 milj pravi med drugim dobesedno: Ladje, ki želijo pluti v luke ob teh obalah, morajo imeti posebna dovoljenja. Navodila bodo dobile od italijanskih konzularnih in vojaških oblastev. Ladje, ki že plovejo v smeri proti tem lukam, morajo pravočasno obvestiti luške oblasti o dnevu in uri, kdaj bodo prispele na mejo nevarnostne cone. Označiti morajo točno zemljepisni položaj ladje. V luko bodo plule pod poveljstvom posebnega pilota. Ladje, ki se ne bi držale teh predpisov so same odgovorne za posledice.

Preosnova francoske vlade

Reynaud je prevzel tudi zunanje ministrstvo — Daladier ni več v vladi — Novo ministrstvo za begunce

PARIZ, 6. junija. br. (Havas). Kmalu po polnoči je agencija Havas objavila poročilo, da je francoska vlada v ostavki ter da se ministrski predsednik Reynaud mudi v Elizejski palači pri predsedniku republike Lebrunu. Poročilo je navajalo, da bo prezident republike verjetno zopet Reynaudu povelil mandat za sestavo nove vlade. Deset minut pozneje je bila ta vest o ostavki vlade preklicana. V političnih krogih smatrajo, da je ostavka vlade verjetna, da pa bo objavljena še le tedaj, ko bo že sestavljena in imenovana nova vlada, da bi se na ta način izognili vsakemu nepotrebnemu vznemirjenju javnosti. Na drugi strani pa tolažijo prekleto ostavke tudi s tem, da morda prezident republike ostavke, ki jo je predložil Reynaud, ni sprejel.

PARIZ, 6. jun. (Reuter). Davi je bilo objavljeno iz kabineta predsedništva vlade, da je bila izvedena rekonstrukcija vlade. Ministrski predsednik Reynaud je prevzel sedaj poleg vojnega ministrstva še tudi zunanje ministrstvo. Finančno ministrstvo prevzame Bouthier, ministrstvo za informacije Prouvost, dosedanj informacijski minister Frossard pa prevzame ministrstvo za javna dela. Prosvetni minister je postal Delbos. Poleg tega je osnovano novo ministrstvo »za francosko rodbino«, ki bo skrbelo predvsem za vojne begunce. To ministrstvo je prevzel George Pernot, ki je obenem minister za narodno zdravje.

Ameriško orožje za zaveznike

Amerika bo odstopila zaveznikom 600.000 pušk in 2.500 topov

New York, 6. junija s. (Reuter). »New York Times« poroča iz Washingtona, da bo vlada Zedinjenih držav stavila v kratkem Angliji in Franciji na razpolago večje število pušk, topov in municije, vendar samo tak vojni material, ki je bil v rabi že v svetovni vojni.

New York, 6. junija. AA. (Reuter). Po poročilih iz verodostojnega vira bodo Zedinjene države poslale Angliji najmanj 600.000 pušk in 2500 poljskih topov, tako da bodo krije izgube, ki so jih imeli zave-

zniki v Flandriji. Tukaj izjavljajo, da si cer ta material ni najmodernejši, da je pa zelo uporabljiv. Smatra se, da se bo začel takoj prevoz tega orožja v Evropo.

»New York Times« naglašajo, da bodo nazvali temu, da je kongres vrnil predlog senatorja Peterja, naj Zedinjene države preskrbujejo zaveznike z modernim vojnim materialom, našli pot in način, da bi se omogočila preskrba zaveznikov z letali, ki jih uporablja sedaj ameriška vojska ter z gotovim številom rušilcev.

Odgoditev odkritja kraljevega spomenika v Ljubljani

Odbor za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani je namenaval slavnostno odkritje spomenik blagopolnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju na Vidov dan 1. 1940.

Vsled stavke gradbenih delavcev in drugih okoliščin je odbor odložil svečano odkritje na nedoločen čas.

Iz Litije

Zborovanje sreskega učiteljskega društva v Litiji, ki je bilo napovedano za soboto v Ljubljani je odgodeno za nedoločen čas.

3 filmskega platna

Kino Matica: Čajkovski. Precej po svoje je nemški režiser prikazal nekaj prizorov iz življenja velikega komponista Čajkovskega. Režija je še dokaj dobra v posameznih prizorih dovršeno režijsko oblikovanje filma kot celote pa se tudi v tem nemškem filmu ni posrečilo. Režiser si je moral pomagati s tekstom, ki nadomešča prehode in dejanja in tudi s filmskimi montažami. Kljub statičnosti in igri se dobro uveljavijo Zarah Leanderje in Stüwe, pa tudi ostali so kra dober. Oboževalci šarmantne Leanderjeve in glasbe Čajkovskega si bodo film ogledali.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Razstava o letalski zaščiti v Ljubljani

Odprta bo na velesojmu od sobote dalje

Mestni zaščitni urad v Ljubljani je, kakor smo že poročali, izdal brošuro »Letalski napad... Varujmo se!«. Brošuro je sestavil banovinski instruktor za obrambo pred letalskimi napadi inž. Franc Dolenc ter je pisana tako poljudno, da je more vsakdo razumeti in se poučiti o vsem, kar mora vedeti o varstvu pred letalskimi napadi. Poleg tega je mestni zaščitni urad pripravil tudi veliko razstavo zaščite pred letalskimi napadi, ki bo odprta v soboto, 8. t. m. ob 11. na velesojmu v paviljonu »N«. Vstop na razstavo bo brezplačen. V lastnem interesu naj si vsakdo natanko ogleda, da bo vse prebivalstvo poučeno o vseh, danes na žalost skrajno aktualnih vprašanjih varstva pred letalskimi napadi.

Razstava ima namen občinstvu prikazati, kako naj se pred posledicami letalskih napadov obvaruje z najmanjšimi stroški čim najbolj učinkovito. Pred paviljonom »N« bo razstavljeno zaključilo z vso opremo, kakršno si brez posebnih izdatkov lah-

ko uredi vsaka hiša. V paviljonu bo popolnoma opremljena zdravstvena postaja za prvo pomoč ranjenecem, poleg nje pa modeli, ki živce prikazujejo učinke strupenih plinov na človeškem telesu. Prikaz obrambe pred strupenimi plini je izpopolnila tvrdka Bata z vsemi mogočimi pripravami, zlasti z maskami in zaščitnimi obvezami. Razstava bo seveda poučevala tudi o naznanjanju letalskih napadov s sirenamami, zastavami in drugimi znamenji, gasilska služba pa bo pokazala raznovrstne priprave za hitro gasilsko službo. Spoznati bomo tudi samopomoč v hiši ter najpraktičnejši način, kako moremo prav uspešno zatemniti stanovanje. Tudi pravilno pospravljenost in za letalski napad pripravljeno podstrešje bo na razstavi, poleg mnogih drugih stvari, ki jih mora vsakdo poznati, če hoče življenje in premoženje obvarovati pred posledicami letalskih napadov.

Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 18. ure.

Trboveljski slavčki so peli

Lepa pevska manifestacija ob društveni desetletnici

Trbovlje so v nedeljo doživele lepo glasbeno slavo svoje mladine. Trboveljski slavčki so ob svojem desetletnem jubileju s slavnostnim koncertom tudi dostojen umetniški izraz za dosedanje pevsko ustvarjanje.

Koncerta se je udeležilo vse, kar zna ceniti uspehe mladih pevcev. Dvorana je bila nabito polna. Med drugimi so se koncertu udeležili kot zastopnik sreskega načelnika v Laškem okr. 8. nadzornik g. Ernest Vranc, župan g. Klenovšek, skladatelj Matija Tomc, dr. Cvetko in Peter Jerab, v imenu Jugoslovanske pevske zveze in Hubadove župe g. Albin Lajovic, banovski tajnik društva za zaščito dece v Ljubljani g. Vojko Jagodic, iz Maribora glasbenica gđ. Caherlova, iz Ljubljane še g. Drago Supančič, tajnik sekcije JUU in dolgoletni sodelavec Trb. slavčka. TPD je zastopalo številno uradništvo, zlasti pa je prevladoval naš delavski sloj, ki je s tem pokazal svoje posebno zanimanje za glasbeni napredek rudarske dece.

Koncert je otvorila Slavčkova rudarska himna »Mi smo pa od tam doma«, nakar je g. Alič v imenu društvene uprave orisal desetletno pevsko delo Slavčka, čestital zboru in pevovodji k doseženim uspehom ter g. Šuligoju v znak priznanja izročil krasen kristalni pokal. Govornik se je poklonil spominu Emila Adamiča, velikega prijatelja pevske mladine in vseh mladih Slavčkov, ki so se za vedno poslovili od zbora, izrekel posebno zahvalo g. dr. Švari, ki s koncertom slavi petletnico sodelovanja s Slavčkovim zborom ter g. Dragu Supančiču v znak priznanja njegovih velikih zaslug kot organizatorju inozemskih Slavčkovih turnej in stalnega sodelovanja s pevskim društvom, poklonil krasen akvad. »kombinirano Trbovlje«, delo akad. slikarja prof. Širka.

Jubilantni in pevovodji sta čestitala s pristranskimi nagovori gg. 8. nadzornik Vranc v imenu prosvetne in upravne oblasti in Lajovic v imenu Jugosl. pevske zveze ter Hubadove župe. Slednji je g. Šuligoju izročil v znak priznanja njegovih zaslug, naj višje pevsko odlikovanja, zlato kolajno z diplomom Jugosl. pevske zveze. V imenu Slavčkov, ki so bili v prvem Slavčkovem zboru, sta čestitali gđ. Fritzova in Špančeva ter izročili pevovodji šopek nagljev. O dovršenem pevskem izvajanju koncertantov smo že itak čitali laskava priznanja strokovnih glasbenikov. Dostavljamo, da je bil zbor pri vseh izvajanih skladbah na višku ter je poslušalce očaral z zvonočnostjo odličnega glasovnega materiala, izredno gibkostjo, točno in čisto intonacijo ter tehnično dovršenostjo, s katero igraje

obvlada tudi najtežje atonalne skladbe! Večini poslušalcev so bile seveda všeč lažje, dostopnejše melodije. V splošnem publika ni štedila z burnim odobravanjem, ki ga je bila deložna zlasti sinova »Babka«, Tomčeva »Kolo« ter Lajovicve in Adamičeve skladbe. Solistinja sopranistka gđ. Režika Kortnikova je prav očarala izmenade poslušalce s svojim srebrno čistim glasom, ki je vidno pridobil na moči in širini, je siguren v vseh višinah ter se oblikuje v obetajoče koloraturne kakovosti. Solospevi iz oper Verdija in Offenbacha in Adamičeva »Pri zibelki« so želi burno odobravanje, nič manj dueti z gđ. Vidergarjevo. G. Švara je spremljal na klavirju z vso občuteno fineso in diskretnostjo. — Koncert so zaključile Adamičeve »Slovenske narodne«, ki so nam jih Slavčki neutrudljivo zažvrgoleli in še...!

Spretno organizirana razstava je pričala o velikem umetniškem, propagandnem in socialnem delu Slavčka, kar jasno kažejo številne glavne recenzije, grafikon in slike iz vseh turnej, gostovanj in zletovanj. Na vpogled so bile tudi vse originalne kompozicije, ki so jih Trb. slavčuki v toku let posvetili najuglednejši jugosl. glasbeniki. Mnogo jih še ni bilo odpetih ter čakajo na svoj glasbeni krst. Glasbenih trofej je seveda cela vrsta, fotografija »oralec le-dine« Šuligoj, Kumar, Supančič, lepo posvetilo mrtvim Slavčkom, tam v kotu bronasti Adamičev lik in rudar iz Pernika — vse veže pesem rudarskih Slavčkov, id so s svojim delom in uspehi postali gibalno slovenske kulturne javnosti.

Trb. slavček je sprejel ob priliki slavlja celo vrsto čestitk, med drugimi od generalnega ravnatelja TPD, kateremu je g. Alič izrekel najtoplejšo zahvalo za vso podporo TPD, ljubljanske in celjske Glasbene matice, glasbenega društva Ljutomer in preda. Hubadove župe g. dr. Švigitarja.

Društvo »Trboveljski slavček« je o priliki jubilejnega koncerta poslalo udanostne brzojavke kraljevskemu domu in kralji. namestniku Stankoviću.

Uprava »Slavčkove« je ob jubileju izdala lično brošuro z uvodno sliko kr. namestnika Stankovića, največjega podpornika in dobrotnika pevskega zbora in statističnimi podatki o društvenem delu, ki kažejo s svojimi številkami ogromen umetniški in propagandni razmah!

Trboveljskim slavčkom z iskrenimi čestitkami želimo zlasti v današnjih časih podvojenih pevskih sil in vse lepših uspehov za kulturni ugled jugoslovanskega naroda, ki naj tudi v pesni utrdi in spozna svojo vrednost in samobitnost.

Slava 16. art. polka

Ljubljana, 6. junija. Že nekaj dni je okrašen glavni vhod v vojašnico kralja Aleksandra I. Zedinitelja na Trški cesti, kjer domuje naš 16. artiljerijski polk, oznanjal, da se pripravljajo lepa svečanost polkovne krsne slave kot spomin na dan, ko so baterije tega polka prvič prispele na Gosposvetsko polje po koroški ofenzivi 1. 1919.

Včeraj ob 10. dopoldne so se zbrali na dvorišču pred razvrščenimi četami mnogo številni častni gostje, predstavniki oblasti in zastopniki najrazličnejših narodnih društev, organizacij ter korporacij, da prisostvujejo slavi.

Cerkveno opravilo in blagoslov so opravili pred četami duhovniki vseh treh veroizpovedi. Pred zbrane čete je nato stopil domačin, vršilec dolžnosti polkovnika komandanta g. major Aleksander N. Jezdimirovič, ki je v izbranih besedah očrtal častni pomen polkovnega slavlja, ki ga diči spomin na Gosposvetsko polje, zibelko našega naroda, kjer so v davni slovenski knezi prisegli svojem narodu. Kakor je Kosovo polje odločilni pomnik za srbski del našega naroda, je Gosposvetsko polje važen mejnik v zgodovini Jugoslavije, kjer se je izkazala naša hrabra vojska v slavo in čast veličine naše zemlje. Domačin je zaključil svoj govor z vzklikom »Čuvajte Jugoslavijo!«, nakar je vojaštvo odvrnilo z gromkim vzklikom kralju in domovini. V imenu komandanta divizije generala Dragutina Stefanovića je čestital k slavi njegov pomočnik brigadni general Kukačević. Svečani del je bil zaključen z državno himno, ki jo je odigrala vojaška godba, nakar je sledil mimohod zbranih čet, ki je navdušilo sprčo strumnosti vojaštva vse goste.

Priznani domačin z oficirji je zatem povabil zbrane goste na dvorišču vojašnice k zakuski. Razvila se je prav priskrda domača zabava in razgibana vojaška veselica, na kateri se je ponovno manifestirala iskrena povezanost vojaštva s predstojniki in s civilnim prebivalstvom.

SPORT

Ustanovitev Slovenske sportne zveze bo v petek ob 20. v sejni dvorani Pokojniškega zavoda v Gajevi ulici 5. Vabimo vse organizacije, ki so prejele pravila, da pošljejo svoje delegate na občni zbor točno ob omenjeni uri. Dnevni red so prejele organizacije pisмено. Prosimo zanesljive udeležbe, da bo občni zbor primerna manifestacija slovenskega sporta. — Pripravljali odbor.

— Avtomobilski in motociklistični hitrostna dirka na prosti Kranj—Medvede, ki jo je nameraval 23. junija t. l. prirediti Slovenski avtomobilski klub, sekcija Ljubljana, je zaradi tehničnih ovir odložena na nedoločen čas.

Državno prvenstvo kolesarjev-juniorjev. Prihodnjo nedeljo 9. t. m. bodo v Zagrebu tekmovali kolesarji mlajše kategorije iz vse države za naslov letošnjega državnega prvaka juniorjev. Znano je, da ta naslov še nekaj let sem prihaja v roke naših slovenskih kolesarjev, čeprav se tekme za prvenstvo navadno izvajajo na tujih, našim dirkačem popolnoma nepoznatih cestah okrog Zagreba. Letošnja tekma za prvenstvo bo prav tako na prosti, ki ni posebno lepa, in ima poleg tega še dokaj težaven vzpon. Poleg tega bo tudi konkurenca hrvatskih dirkačev precej močna in so si hrvatski sportni krogi že izvolili svojega sigurnega zmagovalca v osebi energičnega Horvatića. Zavedajoč se olajševalnih okoliščin za hrvatske dirkače in ostruosti njihove konkurence so tudi branilci slovenskega kolesarstva poskrbeli, da postavijo nasproti nekaj aglinih, vedrih in živahni mladenčev, ki so se za to borbo pridno pripravili. To so Ljubljancini: Bizilji, Korenin, Berlič, Setnikar in še nekaj drugih. Mogoče se tem fantom pridruži še kak mariborski ali pa celjski junior. Ne bi bilo napadno, če bi tudi Gorenjci poslali k tej nedeljski tekmi par svojih kolesarjev, ki je vendar znano, da jih imajo. Kar se tiče Ljubljancinov, se nanje lahko zanesemo, saj smo se posebno glede Korenina in Berliča še na nedavni »Hermesovici« prireditvi okrog Šmarne gore pričeli o njihovi zmogljivosti, ko sta v »handicapu« nadkrčila celo priznane naše prvorazredne dirkače. Na treningu minule nedelje, tigar dolžina je znašala 70 km, je sicer Korenin po obratu s Trojanskega klana navzdol na peščenem ovinku zelo nerodno spodrsnil ter se močno pobil po rokah in na komolcu, kar vse je kazalo, da je zanj državno prvenstvo za letos odklenkalo, vseno pa mu žilica ne da miru in nikakor ne izostati pri tako važnem tekmovalstvu. Čeprav so roke potolčene in obvezane, pa ko noge zdrave in pripravljene za borb. Prav tako se počuti dobro pripravljena tudi Bizilji, ki upa v dober uspeh. Bomo torej videli!

Sokolsko društvo Ljubljana-Moste priredi danes ob 20. uri v dvorani »KINA MOSTE« burko

BABILON

Vljudno vabljeni!

Sijajna in duhovita filmska komedija o spretnih zločincih in njihovih žrtvah. Misteriozna drama močne vsebine, prepletena z zdravim humorjem in s spretnimi triki. — **KINO SLOGA**, tel. 27-30. — Danes ob 16., 19. in 21. uri vlogi: Melvyn Douglas, partner Grete Garbo v filmu »Ninočka«.

Zanimiv problem, katerega želi vsaka žena poznati: Da li jo njen mož trpi v svojem uradu? Odgovor na to vprašanje boste videli v tem sijajnem in duhovitem filmu. V glavni vlogi: **MOJ MOŽ JE ZAPELJIVEC (V MREŽAH GANGSTERJEV)**. — **KINO SLOGA**, tel. 27-30. — Danes ob 16., 19. in 21. uri vlogi: Melvyn Douglas, partner Grete Garbo v filmu »Ninočka«.

OGLEDITE SI BOŽANSTVENI FILM
Njegovo življenje, ustvarjanje, ljubezen in smrt. — Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri.
ZARAH LEANDER — HANS STÜWE.

čajkovski
KINO MATICA, tel. 21-24

Film mladosti
NJENA PRVA LJUBEZEN
z mlado Deanne Durbin v glavni vlogi in Melvyn Douglasem, znanem iz filma »Ninočka«.
KINO UNION, tel. 22-21. — Ob 16., 19. in 21. uri!

DNEVNE VESTI

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 45. z dne 5. t. m. objavlja uredbu o pomožni vojski državne obrambe, uredbu o prometu s koruzo, tolmačenje čl. 8. uredb o opravljanju višjega strokovnega izpita za zvanje zdravnika-asistenta, spremembo razpisa o ocarinjevanju nafte, in spremembo v proračunu mestne občine celjske za 1. 1940-41.

— **Napredovanje**. V prometni službi so napredovali: pri direkciji drž. železnice v Ljubljani za višja svetnika 4/I inž. Zvonimir Mihlihofer in Viktor Kladnik, za svetnika 4/2 Miroslav Bertonec, za svetnika 5. skupine Marjan Sajovic in Milan Mikus, za inspektorje 5. skupine Alojzij Knez, Vincencij Najko, Jozef Termar in Anton Seljak, za višje kontrolorje 6. skupine Viktorin Lanc, Aleksander Verkovšek, Martin Majhen in Jozef Strasek, za pristava 7. skupine inž. Julij Gocan, za glavne arhivarje 7. skupine Ludvik Bratina, Mario Terzag, Zlatko škof in Josip Pelicon, za višjega tehnika 7. skupine Josip Steindl, za višjega strojevodjo 7. skupine Franc Okorn in za višjega nadzornika proge 7. skupine Fedor Obersnel.

— **Diplomirani** so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Omar Brenec iz Gradca, Jože Gogala in Saša Reicher, oba iz Ljubljane. Čestitamo!

— **Povečanje našega izvoza v Albanijo**. Letos se je znatno povečal naš izvoz v Albanijo, ki je bil prejšnjega leta, dokler je bila Albanija še samostojna država, zelo majhen. Tako smo na primer aprila izvozili v Albanijo za 9,6 milijona dinarjev blaga. Lani istega meseca je vrednost izvoza znašala samo 900.000 din in je bila torej letos približno desetkrat višja.

— **Frankiranje izvoznih pošilk** za inozemstvo. Pošilke, ki so namenjene iz Jugoslavije v klirinske države, je mogoče frankirati le do meje. Izjema so le pošilke govejega in ovčjega mesa za Francijo, ki jih lahko frankirajo do Modene. Pri izvozu v neklirinske države preko klirinskih je dovoljeno frankiranje do morskih pristanišč v klirinskih državah, toda v takšnih primerih je potrebno nameniti postajališče potrdilo za izvoz, iz katerega je razvidno, da gre v resnici za izvoz v neklirinsko državo. Klirinske države so Nemčija, protektorat Češko-Moravska, Slovaška, Madžarska in Turčija. Vse druge države veljajo za neklirinske.

— **Organizacija Jadranske straže ostane enotna**. Glede na vesti, da Jadranska straža namerava izvesti reorganizacijo, izjavlja osrednji odbor v Splitu, da bo ostala ta narodno obrambna organizacija tudi v nadalje enotna, čeprav bodo pravila prilagojena novi ureditvi države in po željah posameznih odborov. Neosnovani so glasovi o separatistični delitvi organizacije, ki bo ostala načelno enotna tudi v bodoče. Nobene cepitve ne bo, a organizacija stremi, da bi zbrala čim več Srbov, Hrvatov in Slovencev pri plemenitem delu pod svoje okrilje, zato bodo pravila prilagojena glede na upravno delitev države.

— **Navodila ministrstva pravde** o uporabi uredbe za pobiranje draginje. Ministrstvo pravde je poslalo okrajnim sodiščem navodila glede izvajanja uredbe o pobiranju draginje. V teh navodilih je naglašeno, da je postopek nujen ter da so sodišča dolžna v kazenskih predmetih postopati brez odloga in ne glede na predpisani delovni čas. Vse nadzorne oblasti so dolžne skrbeti najvestneje, da se uredba izvaja in delo, ki ga zahteva, opravi čim hitreje. To kontrola so dolžni zlasti voditi sveti okrožnih sodišč. Samo ministrstvo bo nadziralo to delo in od 1. t. m. so vsa okrajna in okrožna sodišča dolžna poslati ministrstvu poročila o tem svojem delu.

— **Nova tarifa za letalske pošilke**. 15. maja je bila uveljavljena nova tarifa za letalske pošilke in prav tako je bila spreminjena tarifa za notranji kakor za mednarodni promet. Medtem na nekateri se vedno frankirajo pošilke po stari tarifi in pošiljalci zlasti greše pri taksiranju letalskih in ekspresnih pošilk. Po poštinih predpisih ni dovoljeno odpremljanje pisem v letalskem prometu z letali. Če niso primerno frankirana, ekspresnih pisem na pošto ne izročajo in ne pošiljajo hitreje, kakor navadnih pisem, če niso frankirana po predpisih. Zato te pošilke same zaradi neznatne razlike takse ne dosežejo svojega cilja in pošiljalci trpe veliko škodo. Zaradi tega jih je treba še posebej opozoriti na zvišano pošto tarifo.

— **Lani je bilo prijavljenih 1573 patentov**. Odobreno je bilo 1111 patentov nekoliko več kakor predlanskim, ko jih je bilo 811. Toda predlanskim je bilo prijavljenih patentov več 1646. Odkar posluje uprava za zaščito industrijske svojine, od leta 1921. je bilo prijavljeno skupno 24.520 patentov, odobrenih je pa bilo 15.796. Odobrenih je bilo torej 64,42 odst. prijavljenih patentov. Od 15.796 patentov jih je večina iz izven veljave iz raznih razlogov, bodisi, da je preteklo rok, ali so bili odpovedani ali pa ni bila plačana taksa. V veljavi je samo 4713 patentov, ki se dele na 89 razredov. Največ patentov je v elektrotehnični stroki in sicer 1499. Prijave so prihajale ne le iz naših krajev v državi, od koder jih je bilo 479, temveč tudi iz številnih drugih držav.

— **Slabi izgledi za pridelavo opija**. V normalnih letinah znaša produkcija opija v naši državi okrog 80.000 kg, letos pa bo znašala le približno 30.000 kg. Zaradi pomladanskega mraza je bil mnogo škoda na poljih in mak zdaj zelo slabo kaže.

— **Številne stavke v Splitu**. Po statističnih podatkih inspekcije dela v Splitu je bilo samo letos 12 stavk in 83 mezdniških gibanj. Od začetka leta 1936. do konca maja letos je bilo 165 mezdniških gibanj in 107 stavk. Efektivnost delavskih mezd od leta 1936. doslej znaša 34 milijonov dinarjev.

— **Maksimiranje cen domače volne**. Z uredbo o kupovanju in prodaji domače volne je določeno tudi maksimiranje cen. Uredba določa več vrst cen glede na vrste volne. Minimalna cena bo znašala od 30 do 35 din za kilogram, maksimalna pa 48 din.

— **10 milijonov din škode je napravilo neurje v Bosanski Kraini**. Po uradnih podatkih je neurje napravilo v vrbski banovinski škodo za okrog 10 milijonov din. Narasla voda je odnesla mnogo mestov in poplavljen je bilo mnogo obdelane zemlje. Narasli vrbas je nosil seboj živino, pohištvo, drevesa in večerjo so opazili tudi v deroci vodi truplo moškega. Ob svojem zgorjem toku je vrbas podrl več posolij. Voda je prodrla tudi v elektrarno v Banjaluki in kraj je ostal brez razsvetljave.

— **Tovarnam za konzerviranje sardin** primanjkuje pločevine za škatle. Nedavno je prispela v Split preko Trsta pločevina za izdelovanje konzervnih škatel. Nadzorne oblasti za pomorsko blokada so pa to pločevino zadržale in tovarne se vedno čakajo nanjo. Ker je zdaj ribolov najbolj živahen ter je na morju okrog 20.000 ribičev, tovarne še posebno potrebujejo čim več konzervnih škatel za konzerviranje malih morskih rib. Če ne bomo dobili kmalu kositrne pločevine, bodo tovarne morale ustaviti delo, s čimer bo naše ribištvo utrpelo veliko škodo.

— **Stari ruski grb** so sneli z bivšega ruskega poslanstva v Beogradu. Bivše rusko poslanstvo v Beogradu je bilo doslej označeno s starim ruskim grbom, ki so ga sneli včeraj glede na to, da je bila ratificirana trgovinska pogodba med našo državo in SSSR.

— **Vreme**. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, nagnenje k nevihtam. Včeraj je nekoliko deževalo v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kumboru, in Dubrovniku. Najvišja temperatura je bila na Rabu 26, v Ljubljani 24,4, v Zagrebu in Splitu 24, v Mariboru 21, na Visu 19, v Dubrovniku in Kumboru 20, v Beogradu 18, v Sarajevu 16. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,4, temperatura je znašala 12,9.

Kopalna sezona

se je pričela
POČITEK — ZDRAVJE
Solnce, zrak in bistra voda!
Kopališče SK Hribe
v Tivoliju
Poslužite se izredne kopalne prilike v Ljubljani

Iz Ljubljane

— **Ljudeč križ** v Ljubljani ne bo imel letos običajne kresne veselice na ljubljanskem Gradu, zato pa bo v nedeljo 23. t. m. od 9. do 13. nabirali dan prostovoljnih prispevkov za nabavo samarijanske opreme in sanitetnega materiala. Ker je to važna in nujno potrebna zbirka, prosimo vsa nacionalna in humanitarna društva za sodelovanje. Vse naše dobrotnike, ki so namenili darove za kresno prireditev, prosimo, naj se naše akcije spomnijo z denarnim prispevkom — položnica št. 11.104, tel. št. 40-31. Pri nabiranih akcijah bo koncert vojaške godbe pred Narodnim domom.

— **Lj Vse**, ki nameravajo posetiti prihodnji Zvonov koncert v franciškanski cerkvi vabimo, da kupijo vstopnice že v predprodaji. Število sedežev ni posebno veliko in zato je nakup v predprodaji uместen, stojišč pa je mnogo na razpolago. Natančni spored vstopnice se dobe v knjigar- ni Glasbene Matice. Poleg mešanega zbora Ljubljanskega Zvona, ki bo nastopil pod vodstvom Doreta Matula, bo sodeloval pri orglah prof. Pavel Rancigaj. Solistične točke v posameznih zborih bosta peli gđ. Draga Stajnarjeva in gđ. Danica Pelanova. Opazujemo, da bo začetek ob pol devetih zvečer.

— **Lj V petek bo zadnja produkcija šole** Glasbene Matice v letošnjem letu. Nastopili bodo gojenci klavirskega oddelka iz šole gđ. Bradačeve, gđ. Logarjeve, g. Osterčeve in g. Šonca, iz violinskega oddelka pa gojenci g. Staniča. Produkcija bo v petek ob četrta na 7. v veliki filharmonični dvorani. Podrobnosti spored je na razpolago v knjigar- ni Glasbene Matice.

— **Lj Redni letni občni zbor** Socialno-ekonomskoga inštituta v Ljubljani bo v sredo, 19. junija ob 18.15 v sejni dvorani Kmetijske zbornice, Gospodarska c. 2-I. Upravni odbor.

— **Lj Promocija na Aleksandrovi univerzi**. Promoviral je 4. t. m. za doktorja filozofije g. Gabriel Tomažič, asistent botaničnega inštituta.

— **Lj Produkcija šole Mete Vidmarjeve**. V ponedeljek 10. junija bo v operi produkcija plesne šole, naše odlične plesne umetnice in pedagoginje ge. Mete Vidmarjeve.

— **Sežigajo smeti**. Mestno poglavarstvo opozarja: Smetarji imajo najstrožji nalog, naj takoj prijavijo vsako stranko, ki bi še nadalje oddajala nesežigane smeti.

saj mora že vsaka gospodinja in hišna pomočnica vedeti, da je treba prej sežgati vse odpadke, ki se razkrajajo, nato pa šele sežgane oddati smetarju. Razen takih odpadkov je treba prej sežgati tudi vse papir in druge gorljive ostanke, da se na kuhinjskih ostankih in drugih odpadkih ne pasejo muhe in ne razvija smrad. Prepoved je resna, zato opozarjamo vse gospodinjice in gospodinjice ter tudi na hišne in hišne pomočnice, da morajo smeti sežgati ter šele sežgane oddati smetarju, sicer bodo imeli nepotrebna pota in nezaželeno globo.

— **Lj Trije poškodovanci**. Sinoči so bili reševalci pozvani na glavni kolodvor, kjer so naložili na avto 19-letnega delavca državne železnice Leopolda Pirnata in ga odpeljali v bolnico. Pirnata je prišel med odbijajočim vagonom, ki so ga stisnili in mu poškodovali prsni koš. — **Slavko Drnovšek**, 9 let star sinček progovnega delavca iz Dolenje vasi pri Ribnici, je nekeje našel staro patrono, s katero se je igral. Patrona pa je nenkrat eksplodirala in poškodovala fantiča na glavi ter na rokah. — **V bolnico** so prepeljali tudi 68-letno posestnikovo ženo Jero Kozuh iz Polhovca gradca, ki jo je na poti iz cerkve domov, podrl neki kolesar. Kozuhova ima zlomljeno desno nogo.

Iz Kamnika

— **Gledališče mladih v Kamniku**. Vse Kamničane opozarjamo, da bo v soboto 8. junija ob pol 20. gostovalo Gledališče mladih s Cankarjevo igro »Lepa Vida«. Igro je na svojstven način zrežiral in insceniral Zvonimir Sintič. Igra je ob premieri in repriji imela v Ljubljani pri publiku in pri oficijelni kritiki popoln uspeh. Vstopnice za predstavo, ki bo v dvorani Narodne čitalnice, dobite v predprodaji v trgovini K. Skala.

Boleznica

KOLE DAR
Danes: Četrtek, 6. junija: Norbert, Bertrand
DANASJNE PRIREDITVE
Kino Matica: Čajkovski
Kino Sloga: Moj mož je zapeljivec (V mrežah gangsterjev)
Kino Union: Njena prva ljubezen
Razstava G. A. Kosovih monumentalnih slik v Jakopičevem paviljonu odprta od 9. do 19.

DEZURNE LEKARNE
Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri
Četrtek, 6. junija: Revizor. Red Četrtek. Gostovanje Mihajla Markovića iz Zagreba
Petek, 7. junija: ob 15. Asmodej. Dijaška predstava. Izven. Globoko znizane cene od 14 din navzdol
Sobota, 8. junija: Severna lisica. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol
Nedelja, 9. junija: Naša kri. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol

★
Gogoljeva komedija »Revizor« se razlikuje od drugih iger tedanje dobe v tem, da nima nobenega »pozitivnega« značaja; sami lopovi nastopajo v njej. Mržnja do izrazitost birokratizma in pisateljevo nasprotje do vsegaomogočnega, oholega uradništva, sta mu dala navdih za to blesteto mojstrovino. Igrali bodo: Mihajlo Markovića iz Zagreba, Jan, Nablocka, Levarjeva, Gregorin, Gabrijelečeva, Skrbinec, Lipah, Peček, Novak, Sever, Kralj, Kaukler, Simčičeva Bratina, Potokar Plut in Brezgar. Režiser: dr. Kreft. Današnja predstava velja za red Četrtek.

OPERA

Začetek ob 20. uri
Četrtek, 6. junija: zaprt
Petek, 7. junija: Modra roža. Red Sreda
Sobota, 8. junija: Evgenij Onegin. Red A. Gostovanje Borisa Popova
Nedelja, 9. junija: Frasquita. Izven. Gostovanje Zlate Gjurgjenčeve. Znižane cene od 30 din navzdol

★
Kot naslednjo novost pripravljajo v Operi na novo uprizorjeno Bizetovo opero »Carmen« s Kogejovo v naslovni partiji in Franciom kot do Josejem Ribičevom kot Michaelo in Jankom kot Escamillo. Sodelovali bodo še: Poljanarjeva, Španova, M. Sancin, B. Sancin, Lupša in Anžlovar. Režija bo C. Debečeva, dirigiral pa bo dr. Švara.

Iz Celja

— **Celjski nastopi gojencev Glasbene Matice** v Celju bodo drevi, jutri in v soboto s pričetkom ob 19. v celjskem gledališču. Vstop je prost le proti nabavi vsakokratnega sporeda. V četrtek 13. t. m. ob 20. bo ob zaključku 20-letnega jubileja zavoda v gledališču komorni večer z nastopom instrumentalistov, solopencev in solistov ob spremljevanju orkestra.

— **Koncert Celjskega pevskega društva** v proslavo 80-letnice skladatelja Rista Savina bo, kakor smo že javili, v ponedeljek 10. t. m. ob 20.30 v mali dvorani Celjskega doma. Sodelovali bodo pevalci zbor CPD, pianist g. Pavel Štivec, docent Glasbene akademije v Ljubljani, s klavirskimi skladbami ter mezosopranistka gđ. Marija Tiranova in tenorist g. Andrej Jaru iz Ljubljane s samospevi.

— **Razstava risb na celjski gimnaziji** je bila danes otvorjena in bo odprta do vseh 9. t. m. Ogledje si to zanimivo razstavo v čim večjem številu.

— **Napad in dve mrtvici**. V torek je neznan moški v Nazarju pri Mozirju napadel 45-letnega usnarja Leopolda Kolencu iz Dobletine pri Rečici ob Savinji in ga zabodel z nožem v desno stran trebuha. V torek je padel delavec Peter Mastnak iz št. Petra v Savinjski dolini s ogrado na novi stavbi tri metre globoko in si nalomil desno nogo v kolenu. V ponedeljek je padel 14-letni posestnikov sin Josip Zorko od Sv. Kristofa pri Laškem s kolesa in si zlomil levo roko v nadlaktu. Poškodovance so oddali v celjsko bolnico.

— **Umri je v torek** na Dečkovi cesti 3 v Celju 63letni občinski delavec Franc Šesko.

— **Celjski jubilejni znaki**. Sokolsko društvo Celje-matica bo ob nedeljah v mesecu juniju po sestrh članicah in narasčajnah razpečalo kovinske letne znake. Društvo vabi celjsko občinstvo, da kupi znak in ga vidno nosi vse do jubilejnih dni 29. in 30. junija, da ne bodo ponovno nadlegovani oni, ki so znak že kupili. Vsakemu bo dobro znano, da je imelo društvo s pripravi za pokrajinski zlet v Celju ogromne stroške in je primorano iskati za veliko izgubo vsaj delno kritje. Zato na; bi ne bilo nikogar, ki bi odklonil nakup znaka, ki stane 5 din, saj bo imel le spomin na jubilej Celjskega Sokola. Kdor ne bi hotel ali mogel kupiti znaka, naj kupi zletno razglednico za 2 din. Vsakdo se naj zaveda, da bo z odkupom znaka koristil dobri stvari.

— **Brezplačna oddaja gozdnih sadik**. Mestno poglavarstvo v Celju razglasa: Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani bo v jeseni 1940 in spomladi 1941 oddajala brezplačno gozdne sadike siromanišnim gozdnim posestnikom. Zadevne prošnje, kolkovane z banovinskim kolkom za 10 din je treba vlagati na mestnem poglavarstvu v Celju. V prošnji je treba navesti: 1. parcelno število, katastrarno obdino in površino zemljišča, ki se namerava pogozditi, 2. kulturno vrsto zadevne parcele, 3. kdaj se želi pogozditi, jeseni ali spomladi, 4. število in vrsto sadik, 5. ali je prošelec že kdaj prejel brezplačne sadike in koliko, 6. gospodarsko stanje prosilca in koliko plača davka. Prošnje je za jesensko oddajo je treba vložiti do 15. septembra, za pomladansko pa do 1. januarja 1941. Prošnje, ki bodo vložene po tem roku ali ki bodo pomanjkljivo sestavljene, ne bodo upoštevane. V poštev prihajajo samo prošnje tistih posestnikov, ki so res siromanišni, kar se naj pri vlaganju prošnje upošteva.

Zaposlenost delavstva v marcu

Osrednji urad za zavarovanje delavcev je sestavil statistiko o zavarovancih pri svojih krajevnih organih v marcu. Zavarovanih je bilo skupno 704.824 delavcev in nameščenecv. Tretjina zavarovancev odpade na delavke, ki jih je bilo zavarovanih 206.519. Razmere na delovnem trgu so se marca znatno popravile in je bilo zavarovanih 38.676 delavcev več kakor februarja in 1291 več kakor marca lani. Pri tem je pa značilno, da ni naraslo število moških zavarovancev v primeri z marcem lani, marčev se je celo zmanjšalo za 3449 ali 0,49%, medtem ko je zavarovank bilo za 4740 ali 2,35% več kakor lani. Znatno večji pa je porast zaposlenih delavcev v primeri z marcem l. 1938. saj jih je bilo zaposlenih 21.015.

Od vseh zavarovancev v državi delavcev in nameščenecv odpade na »področje dravske banovine 108.498 zavarovancev ali 15,39 odstotka. V tej številki je vračunano tudi članstvo bolniške blagajne Merkurja s tega področja. Pri Merkurju je bilo zavarovanih na področju dravske banovine 965 zasebnih nameščenecv. Na ostalem področju države, izvenšir banovine Hrvaške in dravske banovine, je bilo zavarovanih 52.502 odstotka delavcev in nameščenecv ali 370.176.

V primeri s številom zavarovancev februarja je bilo na področju dravske banovine marca 5925 zavarovancev več ali 5,78 odstotka, na področju savske banovine 5,89 odstotka več in na področju drugih banovin 5,77 odstotka.

Največji absolutni porast kaže število zaposlenih delavcev v kovinski in strojni industriji in sicer za 4746. V tekstilni industriji je bilo zaposlenih 4496 delavcev manj kakor februarja, kar je največje absolutno zmanjšanje izmed vseh industrijskih strok. Relativno je pa število zaposlenih delavcev najbolj nazadovalo v usnjarski industriji, in sicer za 14,22 odstotka. Izmed okrožnih uradov izkazuje največji absolutni porast zaposlenih delavcev: beograjski za 4390, ljubljanski za 1448, in zagrebški za 1154. V odstotkih

znaša največji porast pri beograjskem okrožnem uradu, namreč za 3,91%. Nazadovanje pa izkazujejo okrožni uradi v Nišu (7,66 odstotka), v Petrogradu (8,34 odstotka), v Karlovcu, v Subotici in na Sušaku.

Marca je bilo zavarovanih delavcev v starosti izpod 18 let z dnevno mezdo do 8 din (predvsem vajenci), 69.595, z mezdo do 24 din 257.189, z mezdo od 24 do 34 din 149.177, z mezdo od 34 do 48 din 115.029, in z mezdo nad 48 din na dan 13.834 zavarovancev.

Povprečna dnevna zavarovana mezda delavcev in delavk je znašala v marcu za vso državo 25,41 din in je bila v primeri z mezdo marca lani za 1,69 din, v primeri s februarjem letos pa za 41 par višja. Na področju dravske banovine je znašala povprečna dnevna zavarovana mezda 27,19 din in na področju banovine Hrvaške 26,85. Skupna zavarovana mezda za vso državo je znašala marca 447,78 milijona din v primeri s 416,4 milijona din februarja letos ali 417,23 milijona din marca lani.

Razpis banovinskih literarnih nagrad

Da poži slovensko leposlovno produkcijo, razpisuje tudi letos kr. banska uprava za najboljša slovenska izvirna dela literarne nagrade v skupnem znesku 20.000 dinarjev.

Nagrade se bodo dajale za leposlovna dela v vezani ali nevezani besedi, ki sploh še niso bila objavljena ali pa bodo izšla v tisku v dobi od 1. aprila 1940 do 31. marca 1941. Izmed natisnjenih del se bodo upoštevala le izvirna, ki bodo objavljena prvič, in so izključeni prevodi, ponatisi in predelane izdaje že izdanih del. Le pri pesniških zbirkah in zbirkah novel je pripuščeno, da vsebujejo tudi dela, ki so bila že objavljena v raznih revijah, vendar pa morajo imeti vsaj nekaj čisto novih, neobjavljenih stvari.

V splošnem se bodo upoštevala zlasti taka pripovedna in dramska dela, ki obravnavajo katerokoli pomembno dobo slovenske zgodovine in narodnega življenja ter so važna za vzgojo narodne zavesti. Seveda bo odločevala tudi pri teh delih umetniška višina.

Število in višino nagrad določijo po svobodnem preudarku glede na število nagrad vrednih del razpisodice, ki ga imenuje ban.

V primeru, da ne bo predloženih dovolj takih del, ki bi nagraditev zaslužila, se nagrade podelje v omejenem znesku ali pa sploh ne podelje in se znesek prihrani za razdelitev po prihodnjih razpisih.

Avtorji, ki se mislijo udeležiti tega književnega tekmovanja, naj predlože svoja natisnjena dela v 5. nenatisnjena pa vsaj v 3 tipkanih izvodih najkasneje do 31. marca l. 1941 prosvetnemu oddelku kr. banske uprave v Ljubljani.

Književne nagrade Mladinske Matice

Mladinska matica razpisuje za realno delo, ki naj bo primerno za mladino od 10. do 14. leta, nagrado v višini 2500 din. Delo naj obsega 5 do 6 tiskanih pol male osmerke. Snov naj bo aktualna in podana v kolikor mogoče belestistični obliki.

Za nagrado pridejo v poštev le izvirna, še neobjavljena dela.

Rokopisi naj se pošljejo po pošti v dveh tipkanih izvodih popolnoma anonimno. Se le ob izidu tekmovanja, ki bo objavljen v »Učiteljskem tovarišu« in v dnevnem časopisu, se bodo javili avtorji z imeni in naslovi.

Rok za vlaganje rokopiesov poteče dne 15. I. 1941.

Rokopise sprejema tajništvo Mladinske matice, kjer se dobijo tudi podrobnejše informacije.

Borzna poročila

Curtis, 6. junija. Beograd 10.—, Pariz 8.075, London 14.25, New York 446, Milan 22.50, Madrid 45, Berlin 178.25, Stockholm 106.25, Sofija 4, Bukarešta 2.25.

Vlomilci in žeparji na poslu

Dva drzna vloma — Tatvina v tramvaju

Ljubljana, 6. junija
Tatovi in vlomilci so kljub budni pozornosti kriminalnih organov vedno pridno na delu, kar kažejo mnoge prijave, ki jih prejema policija iz dneva v dan. Podjetnik L., stanujoč v lepi hiši sredi mesta, je te dni doživel dokajšnje razočaranje, ki mu ga je pripravil neznan zlikovec v najneugodnejšem trenutku. L., ki se je pravkar vrnil s potovanja po notranjosti države, kjer je sklenil nekaj lepih kupčij, je povabil po svojem povratku na dom več dobrih prijateljev in jim pripravil ali jim vsaj nameraval pripraviti imenitno gostijo. Družnica je bila že zbrana, na mizo so bila že servirana razna jedila in je gostitelj že pred začetkom pojedine poslal v klet tudi staro služkinjo Ančko, da prinese v košari za približek še deset starih zaprašenih steklenic rujnega vinca. Gostje so se že veselili na užitek, Ančko pa kar ni hotela biti nazaj. Ker se je gospodariju začela predolga odsotnost sumljiva, je sam ekodil za Ančko v spodnje prostore, kjer pa jo je našel vso obupano in zaprepaščeno. Steklenic rujnega vinca ni bilo nikjer, pač pa je Ančka povedala, da je našla pri kletnih vratih odtrgano ključavnico, klet pa izpraznjeno. Tat ni odnesel samo deset steklenic, marveč je pobasal vso zalogo. Ukral je nad 20 steklenic plemenitega vina, več steklenic likerjev in odnesel celo nekaj konzerv ter nekatere druge vrednosti. Gostitelj je bil prišljen, da se je prijateljcem s precej kislim obrazom opravičil in jih na hitro roko potolažil za prikrajšane dobrote z navadno pijačo iz bližnje gostilne, ki pa je menda prav tako zalaga, kakor bi plemenitejše vince iz Slovenskih goric.

Precej strahu je te dni že precej pozno zvečer prestala gospa P., stanujoča na Bregu. Bila je sama doma in je legla spat kmalu po 10. Predno je zaspala, so jo zalele razne misli. Iz teme je gledala s pritrmi očmi skozi na stečaj odprto okno, kjer so se po sosednem zidu poigravali lunini žarki, nenkrat pa je prestrašena dvignila glavo. Tudi pred oknom se je na-

gnila velika črna senca in takoj nato je zagledala na stehi moškega, ki se je pripravil, da skoči na hodnik, ki vodi do njenega stanovanja. Gospa je planila iz postelje in pričela kričati, da se je razlegalo po hiši. Na mah so bili pokonci vsi stanovalci in od nekod sta prihitela tudi dva stražnika, ki jima je gospa povedala, da je v hiši vlomilec. Stražnika sta seveda preiskala vso hišo od vrha do dna, našla pa nista nikogar. Slednjič sta se poslovala s precej pikrimi opazkami, ki so nemilo dirnile gospo, a tudi ostali prebivalci hiše so zmigavali z rameni, češ: ženska... Nu, gospejina čast oziroma verodostojnost sta bili že naslednji dan rešeni, kajti izkazalo se je, da je bilo izropano podstrežje ene izmed sosednih hiš, odkoder je vlomilec odnesel več oblike in nekaj drugih vrednejših predmetov. Mož se je pač prestrašil gospejinega kričanja in se hitro splazil po strehah do sosednih hiš, kjer se je skril in nato v jutranjih urah pobegnil s plenom.

Bricko razočaranje je te dni doživel tudi neki ljubljanski advokat. Preden je odšel iz svoje pisarne, je prišla k njemu neka klijentinja, ki mu je izplačala 1500 din. Advokat je izročil potrdilo, denar pa vtaknil, ker se mu je mudilo, v listnico in hitro odšel do bližnjega tramvajskega voza. V vozu je bila prilična gneča, ki jo je izbral spreten žepar. Lotil se je advokata in mu izmaknil neopazno listnico z denarjem in dokumenti iz žepa. Izstopil je že na sosedni postaji in odhitel naravnost pred banko »Slavijov«, kjer je v večji odprti listnico in pobral iz nje denar, listnico samo pa vtaknil pod neke zaboje. Pri tem ga je videl eden izmed uslužbencev, ki je že takoj po odhodu tatu pogledal pod zaboje in privlekel na dan izropano listnico. Iz dokumentov in raznih zapiskov je bilo razvidno, komu pripada, vendar je najhitrejši stvar takoj prijavil policiji, ki je poiskala lastnika in ga vprašala, če kaj pogreša. Lastnik listnice je šele tedaj pogrešal listnico, ki jo je dobil vrneno, toda žal brez denarja, kajti tat je odnesel pete.

Laško z najmodernejšo pivovarno v Evropi

Lep uspeh naše domače podjetnosti

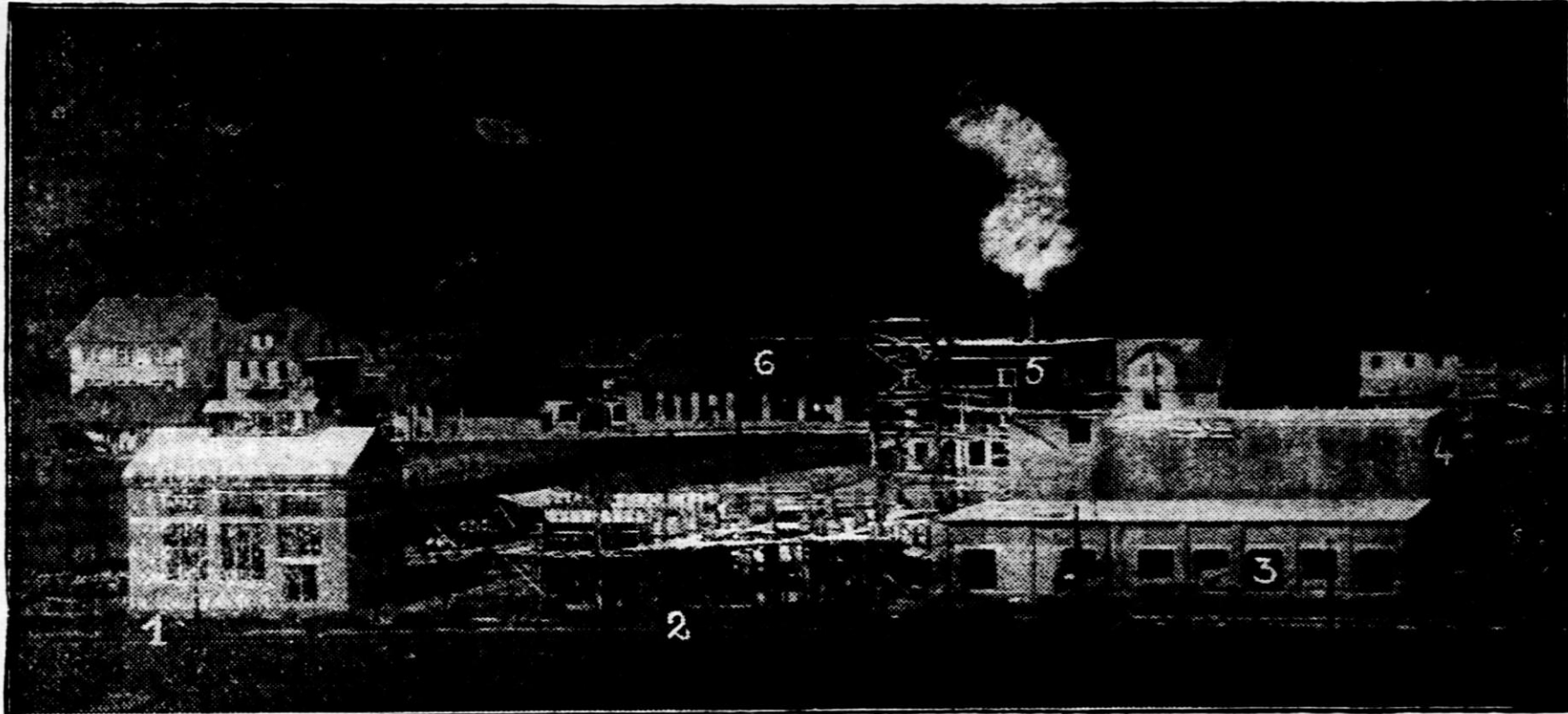
Ljubljana, 6. junija
Kakor je različna usoda ljudi, tako tudi vsi kraji niso enako srečni, naše lepo Laško pa smemo upravičeno prištevati med srečne kraje. Nima sicer posebno znamenite zgodovine, ne more se ponašati s kakšnimi izrednimi znamenitostmi, pa tudi ne po številu prebivalstva; toda Laško ima marsikaj, česar nimajo mnogi večji ter pomembnejši kraji. Ta kraj je obdarovala sama narava: malo krajev ima tako lepo lego, krasno okolico in vse druge pogoje, da bi se iz njega lahko razvilo veliko zdravilišče in letovišče. Ima slovite zdravilne vrelce, izredno mnogo zelenja v neposredni okolici, Savinja pa prav izziva, da bi ob nji uredili veliko kopališče.

la industrija. Največje industrijsko podjetje v Laškem je nova pivovarna, ki pa je že na periferiji. Marsikdo ne ve, da je to ena najmodernejših pivovarn, če ne najmodernejša v Evropi, kar tudi priznavajo številni strokovnjaki. Ogledali so si jo že mnogi pivovarniški strokovnjaki iz inozemstva in vsi so se izražali o nji zelo pohvalno. Gostilničarska pivovarna v Laškem je delo inž. Uhlirja, ki izvira iz stare češke pivovarniške rodbine. Uhlir je stavil inženjer, a pivovarništvo mu želi že v krvi, zato je razumljivo, zakaj se mu je pivovarna v Laškem tako posrečila. Posvetil ji je 10 let intenzivnega dela ter proučil vse podrobnosti res temeljito. Obrat je v pravem pomenu besede smotren, racional-

že premalo. Obrat bodo morali stalno razširjati, pač zaradi tega, ker je kapaciteta pivovarne mnogo večja, kakor lahko zdaj spravijo piva v kleti, čeprav imajo že 50 aluminijastih takov, to se pravi, da lahko leži v kletih 10.000 hl piva. Ureditve kleti sama je veljala okrog 3.000.000 din. Pivovarna producira zdaj 25.000 hl, kapaciteta je pa trikrat večja. Če podjetje nizko ocenimo je zdaj vredno najmanj 15.000.000 din, čeprav se jim ga je posrečilo ustanoviti z mnogo manjšo vsoto. Mimogrede naj omenimo, da znaša že sama vrednost 8000 sodčkov 3.200.000 din.

Laško pivo se je kaj kmalu uveljavilo in družba ima zdaj že po vsej Sloveniji zaloge, in sicer jih je 45. Pivo pošiljajo tudi v Zagreb, lahko bi ga pa še v mnoge kraje v banovini Hrvatski, a ga toliko niti ne producira, kolikor bi ga lahko prodali.

Sedaj so pivovarno razširili s precej velikim prizidkom za skladišče in druge stranske prostore. Upajo, da bodo kmalu lahko uresničili načrt sladarnice, kar pa seveda ne bo šlo brez žrtve, saj bo treba investirati okrog 3.000.000 din.

Ob zdravilišču in kopališču »Radio-Therma« se razprostirajo vzdolž Savinje veliki zastoreli parki in pričajo, da je kraj doživel že lepe čase. Razvoj pri samem kopališču se je morda, kakor kaže na zunaj, nekoliko ustavil. Kopališče je prešlo v last delavskega socialnega zavarovanja in ga ne moremo uvrščati toliko med tujkoprometne pridobitve; SUZOR si ne prizadeva mnogo, da bi se njegovo zdravilišče in kopališče, ki prav dobro služi za zdravljenje njegovega članstva, razvilo v večji obrat. V ta namen bi bila potrebna prava trgovska podjetnost in iniciativa ter tudi precej velike investicije. Kljub temu je pa Laško zdravilišče tako na glasu, da kakšne posebne propagande ne potrebuje, četudi bi ne bilo vedno dobro zasedeno po samih zavarovancih. Sprejme lahko do 200 gostov. Približno tretjina gostov se navadno zdravi na svoje stroške. Zavarovanci skoraj nikdar ne zavamejo vseh mest.

Ko so si novinarji, zastopniki slovenskih in beograjskih listov, včeraj ogledali najmodernejšo pivovarno v Evropi, Gostilničarsko pivovarno d. d. v Laškem, so mimogrede tudi obiskali laško kopališče. Ljuboznani ravatelj jim je razkazal obrat, ki je dobro organiziran. Kopališče je bilo zadnja leta v marsičem izpopolnjeno. Največ je pridobil pred leti z zajetjem vrele vode tik ob Savinji. Voda laškega kopališča se po ugotovitvah strokovnjakov odlikuje po svoji radioaktivnosti in uranovih sestavinah kot najznamenitejša svetovna kopališča. Ima 38 stopinj toplote. Kopališče ima velik bazen, ki meri 79 kv. metrov. Razen tega ima še 10 kabin. Da je Laško zelo slovelo že v prejšnjih časih, sprevidimo tudi po tem, da je imelo pogosto goste z dunajskega dvora. Ena večjih kabin ima še zdaj ime Franc Jožefova kabina, ker je bila tedaj rezervirana za cesarja. Zdaj seveda prav tako dobro služi kateremukoli zemljanu, kakor je nekdanji cesarju. (Pa tudi dražje ni mnogo kopanje v bivši cesarjevi kabini...) Kopališče ima sploh zelo zanimivo zgodovino. Topli vrelci ob Savinji so sloveli že nje dni in ob njih so si ljudje uredili improvizirane toplince. V širši svet je pa prodal glas o zdravilnosti teh vrelcev, ko so gradili slovo doline železnice. Najbrž so pa bili vrelci znani že celjskim grofom, ki so imeli v Laškem nekako letovišče, čeprav ne vemo, ali so znali ceniti zdravilnost toplote vode. Toplice so posebno zaslovene sred prejšnjega stoletja, ko so prešle v last nekega dunajskega veljaka, ki je imel dobre zveze z dvorom. Zato jih je tudi začel obiskovati cesar.

Laško ima vse pogoje za letovišče tudi zaradi tega, ker se v njem ni mnogo razvi-

liziran in v njem so uporabljene vse izkušnje najboljših čeških in drugih pivovarn. Na zunaj se zdi, da obrat ni posebno velik. Zazidana ploskev znaša 3500 kv. m. Tovarna stoji na velikem zemljišču, ki omogoča postopno razširjanje. Teren ni sicer posebno ugoden, kar jim je delalo tudi precej težav pri zidanju. Pivovarna je zdaj že kompletna, če izzamemo, da nima še sladarnice, toda gotovi so tudi že načrti za zidanje sladarnice in upati smemo, da bo izredno podjetno in pošteno slovensko podjetje uresničilo tudi ta načrt, kakor se mu je posrečilo premagati neštete druge težave, ki so naši javnosti dovolj znane.

Pivovarna ni le res smotno urejena, temveč tudi opremljena z najmodernejšimi stroji in pripravami. Najmodernejšo so kleti z velikimi aluminijastimi tanki, ki držijo povprečno po 200 hl (nekateri so znatno večji, po 250 hl).

Naenkrat skuhamo po 150 do 160 hl piva za kar potrebujejo okrog 30 q slada. Dolež slada in za letošnjo kampanjo ga imajo že dovolj. Pričakujejo, da bodo jecmen lahko kmalu začeli kupovati v državi, saj so ga letos posejali v več krajih v državi na izpodbudo pivovarnarjev.

Pivo kuhajo s paro. Ohlajevanje je prav tako urejeno najmoderneje. Posoda za hlajenje piva v hladilnici drži 200 hl. V hladilnico navadno ne puščajo gostov, a včeraj so jo odprli novinarjem. Pivovarna ima 8 velikih vrelnih kabin, kar je pa zdaj

Radioprogram

Petek, 7. junija

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 11: Šolska ura: Skofja Loka danes — pokrajinska oddaja iz Skofje Loke. Izvajajo učenci tamonjske šole, vodi g. Janko Sicherl. — 12: Poslovenski zemlji (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 14.10: Tedenski pregled tujkoprometne zveze. — 18: Ženska ura: Skrb za naš naraščaj (ga. Pavla Hočevar). — 18.40: Francosčina (g. dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 19.50: 10 minut za planince: Dajak, planinstvo in SPD (Kunaver Pavel). — 20: Rossinijeva komorna glasba na pihala. Izvajajo gg. Korošec Sl. flauta, Gregorc J. klarinet, Moravec Sr. rog, Loparnik I. fagot. — 20.45: Koncert radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Plošče.

»Nu, ali je vaša hčerka opravila izpit?«
»Pa še s kakšno srečo! Pomislite, učiteljem je to, kar je povedala, tako ugažalo, da hočejo izpit prihodnje leto ponoviti!«

»Za rojstni dan pred poroko mu je darovala knjigo »Popolni gentleman«.

»Ali se je v zakonskem življenju med njima potem kaj spremenilo?«

»Zdi se mi, da — kajti za zadnji rojstni dan mu je darovala knjigo z naslovom: »Srečanja z divjimi zvermi.«

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1. davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din.

UGODEN NAKUP

Veliko izbiri letnih damskih čevljev po zelo nizkih cenah. Vam oziro trgovina.

»EDO« CEVLJI. Vošnjakova 2 (Gospodstvska c. 12).

27. t.

Oglašuj male oglase v Slovenski Narod

ker so najcenejši!

PSIHOGRAFOLOG FELIKS GLOBOCNIK

v Ljubljani, hotel »Slon« sprejema stranke od 6. do 12. junija dnevno od 8.—12. in od 13.—21. 1469

VSAROVSTVO POHISTVO se vedno po starih cenah dopavlja v moderni in solidni izdelavi trdnosti »Oprava«, Celovška 50. Sprejemajo se naročila. 6. L.

KLISEJE ENO VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

POUK Beseda 50 par, davek posebej, Najmanjši znesek 5.— Din.

Strojepisni pouk Večerni tečaj, vpisovanje in pričetek pouka poljuben. Christof učni zavod, Domobranska c. 15. 738

Blazni Kronos 1940

40 satiričnih listov pesnika Igorja Torkarja in risarja Nikolaja Pirnata

Ljubljana, 6. junija

V Evropi besni vojna. Težke dni preživljajo ne samo narodi, ki so v vojni, temveč vsa Evropa, da celo ves svet. Dni strahote in groze preživlja evropska kultura. Tudi mi Jugoslovenci smo sestavni del te kulture, ki doživlja svoje »dneve odločitve«. V našem kulturnem življenju se odraža ta groza na različne načine. V kulturnotvornih slojih naroda se že oglašajo posamezniki, ki vsak na svoj način opozarjajo na posledice krvavega dogajanja. Dnevni tisk se skoraj ne utegne pečati s širšimi razglabljanji o smislu ali nesmislu sedanje vojne. Saj primanjkuje prostora v časopisnih stolpcih za gola poročila o poteku strahotnih bitk, o žrtvah, o razdejavanju in uničevanju. Bralec ne utegnejo z višje perspektive motriti grozotno dogajanje. Komaj slutijo, da se dogaja nekaj pomembnega in odločilnega za vsa bodoča pokolenja. Publicistika pač načena probleme v zvezi s tem dogajanjem s kulturnega vidika, a kakor da se ni prišla do sapa, se le omejuje na gola ugotavljanja ter na prebujanje narodne zavesti v izrednem času, v katerem je tudi kal nevarnosti za narodne svetinje, ki smo si jih priborili z ognjem, mečem in krvjo. V takih časih imamo pač pred očmi predvsem svoj goli obstoj, kar je razumljivo, saj s tem stoji in pada temelj, na katerem se gradi višje kulturno življenje sleherne narodne zajednice.

V takih okoliščinah je izšel »Blazni Kronos 1940«, zbirka 20 sonetov mladega pesnika Igorja Torkarja in 20 risb slikarja in kiparja Nikolaja Pirnata.

Teh »40 satiričnih listov« so rodili sedanjí dnevi strahote in groze. Čeprav se glasi podnaslov zbirke »40 satiričnih listov«, je zbirka mnogo bolj trpka obtožba kot satira na sedanje dogajanje v svetu in doma. Pesnik in slikar obtožujeta in izražata svoje razočaranje in svoj gnjev sprčo najnovejših dogodkov, kakor tudi sprčo že starejših ran, ki pretežno uničijo naše narodno in socialno telo. Pokazeta na lažno moralo moderne družbe in na dekadentne pojave v tako zvanih višjih ali boljših plasteh naroda. Haron ne bo vozil več, če ne dobi plačanih nadur, kajti že sto let ne pomeni takega navala kakor v teh dneh, ko je Marsu pamet zdijvala. Človek in madame Kultura sta izvršila samomor. Porcelanasta igračka se ogreva za rubaško. Želodec je volilna skrinja v našem času, možje slovenske vede, velikan, so le balončki iz drage zlate pene, v zatijšu le se v solncu lesketajo. Satan se je spečal s Smrtjo. Tri dni nato

je Smrt že porodila težak milijon hčera — o, mati vneta, ta dan za vsako bo — moža dobila... Moderni Dioniz se vozi preko planetov, njegov voz sta dva topa in grozd v rokah krvava zrna svinca. Planet krvava bojna je planjava...

Mladi pesnik je občutil vso tragiko časa in jo prikazal v dovršenih sonetih. Igor Torkar je dokazal, da je močan oblikovalec slovenske besede, velik talent, ki si ni mogel kaj, da ne bi povedal vsem, kar mu leži na duši v teh težkih dneh. Moral je razodeti svoja bridka spoznanja, toda ne zaradi tega, da bi omalodušil svoje bralce. Spoznal je, da bo kulturne vrednote v nevarnosti, zato kliče in roti:

Spreglejmo — zadnje ure so odbile, rešimo genij umetnosti pogina, ki nam, ki majhni smo, je več ko — mina, ko strojnica, ko tank, ko zračne sile.

Če sužnosti bi sence nas prekrile, le ž njim bi nam obstala domovina. le ž njim pisala bi se zgodovina, dokler pravice ne bi dom zjasnila.

Vera v pravico je pesnikova vera in vera v kulturno moč tudi malega naroda. Težki so časi in boleča so spoznanja mladega pesnika in vsa naša kulturnotvorna zajednica doživlja danes z njim in ga razume ter se strinja z njim, toda pri tem ne pozablja, da mora braniti tudi z minami, strojnimi, tankin zračnimi silami sveto dediščino svojih prednikov.

Dandanes se zavedamo, da vključuje politično in socialno suženjstvo tudi kulturno suženjstvo. Usodna napaka bi bila, ako bi se naša mlajša generacija omamljala z nekimi pasivnimi idejami pacifizma in skrila svojo glavo in svojo vest v neki pasivni esteticizem.

Nikolaj Pirnat je s svojimi 20 listi (risbami) mnogo bolj satiričen in ironičen kakor Igor Torkar s svojimi soneti. Pirnatove risbe so samostojne ustvaritve, s katerimi je avtor ponovno izpričal svojo sposobnost kot risar. To Pirnatovo delo bo treba posebej oceniti.

Knjigo dobite v vseh mariborskih in ljubljanskih knjigarnah. Cena 45 din. naročite jo pa lahko tudi na naslov Fakin Boris, Ljubljana — Vič, mešč. šola.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din.

Izvrstna MEDICA barva ustne in lič:

Dobite jo v MEDARNI

Ljubljana, Židovska ulica 6

1472

FOTOGRAFSKI ATELJE

Fotografski atelje v mestu na Hrvatskem, brez konkurence, vpeljan, prodam zaradi odhoda k vojakom. Inventar odstopim za din 15.000.— Ponudbe na V. Jencik, Bos. Novi. 1474

SOBE

OPREMLJENO SOBO

lepo, zračno, s souporabo kopalnice, event. s hrano, takoj oddam gospodu ali dami. Istotam oddam tudi kabinet. Medvedova cesta 5, zgornji zvonec 1472

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

CHARLENA 5

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOV

»PREPROSTE IN NAJFINEŠE«

Najboljši vod. k po radijskem svetu je „NAŠ VAL“

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokov. članki, roman, novela, novice s radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran: OPRAVA: Ljubljana, Knaflijeva ulica 6.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— Razumem vas, — je dejal Bolivijec lokavo, kajti že nekaj časa je pravilno ocenjeval globoko osebnost sovraštva med princem in markizom.
— Ali me razumete tako dobro? — je vprašal princ z nasmehom, ki je kazal, da dvomi o tem.
— Seveda!
— Ali ne mislite, da bom zabodel našega papirnatega markiza?
— V srce, če ga boste hoteli mahoma ubiti. V trebuh, če mu boste hoteli pripraviti muk polno umiranje.
— Pravi rdečekožec, — je vzkliknil Gairlance smeje in skomignil z rameni.
Ta zbadljivka je Bolivijca neprijetno zadela. Zato je obmolnil.
— Čujte, Escaldas, razmišljajte malo. Storili bi nepopravljivo napako, če bi Valcora ubili.
— Bože moj, — je dejal Bolivijec, — njegova sleparija bi se potem dala težje dokazati. Dedščina

bi vsekakor pripadla Plesguenu. To je res premoženje, ki po njem hrepeniva. Za človeka nama ne gre, vsaj vam ne. Kar se pa tiče moje jeze, bi bila povsem potlačena, čim bi zvedel, da ste ga zabodli.
— Zlasti če bi vam ne bilo treba nastavljanja svoje kože, da bi mu zadali ta udarec.
— Gotovo.
— No torej, plemeniti tujec, ne strinjam se z vami. In sicer po pravici ne. Sem princ de Villingen in nikakor bi se mi ne spodobilo pripraviti ob premoženje samo ženske. Sicer bi se pa javno mnenje kmalu obrnilo na njihovo stran in proti nama. In vi veste, da igra javno mnenje v tem procesu zelo važno vlogo. Kar se tiče mene, sovražim zdaj Valcora še bolj kakor vi, toda smrt bi mu ne prinesla dovolj muk, čeprav bi mu prebodel vse drobce. Ne, ne, moj rapir mora zadeti njegovo roko.
— Njegovo roko? — je ponovil Escaldas začudeno.
— Da, in sicer levo roko. Približno tam, kjer je tetoviran, da bo moral potem pokazati rano zdravnikom in potem...

— O, imenitno! Ah, to je sijajno! — je vzkliknil Bolivijec navdušen. — Rad bi bil priča. Preveč zatehate, dragi moj. Vaše ime bi se kaj čudno bralo v protokolih kraj mojega, — je odgovoril Gilbert zaničljivo.

Povoda za dvoboj ni bilo težko najti. Najmanjši javni napad med markizem de Valcor in princem de Villingen bi moral dobiti zelo resen značaj že s tem, da je princ povsod razglašal svoj zagrizeni anti-

valcorizem, da ni hotel priznati drugemu pripadajočega premoženja in naslova nikomur razen Marcu de Plesguenu.

Naslednjega dne je dobil Gilbert vstopnico za Theatre Francaise s priloženo vizitko:

Markiz de Valcor.

Takoj mu je bilo jasno, kaj to pomeni.

Zvečer se ni prav nič začudil, ko je zagledal v pritličju visoko elegantno Renaudovo postavo v fraku. Njegov nasprotnik je imel sedež poleg njega. V prvem odmoru sta pokazala oba toliko vneme, da bi se srečala, da sta se zaletavala v druge gledalce. Leti so se godrnjaje ustavljali in že so slišali naslednji razgovor:

— Pozdraviti bi me bili morali, gospod, — je dejal Renaud. — Mar niste bili sprejeti pri meni?

— Nikakor ne, — je odgovoril princ. — Vi ste me sicer sprejeli, toda v gradu markiza de Valcor.

S koncem svoje palice je Renaud zbil Gilbertu klobuk z glave.

— Jutri prideta moji priči k vam, gospod.

— Računam s tem.

To je bilo vse. Ne prvi ne drugi se ni več prikazal v gledališču, ker nista bila prišla zavoljo drame, ki se je odigravala na odru, temveč zavoljo tiste, ki sta jo odigrala tako hitro in ki je bila dosegla popoln uspeh.

Nihče ni slutil, da prizor ni bil povsem nepričakovan. Srečanje teh dveh mož se je moralo nujno slabo končati in vsi tisti, ki so ju poznali, niso pričakovali nič boljega. Princ v splošnem ni bil zado-

voljen s svojo vlogo. Ni se mogel pripraviti na odgovor, ker ni vedel, kako bo njegov nasprotnik izval prepir. In zdaj se je bal, da si ne bo mogel izbrati orožja. Zato je pozval svoji priči, naj branita to-le tezo:

— Nisem insultral svojega lanskega gostitelja trdeč, da sem bil sprejet v domu markiza de Valcora. Sam ravna krivično, ko priznava, da sem mogel pri tem v duhu misliti na dve različni osebi.

Ni se bilo treba zatekati k tako zvitemu razlikovanju. Renaud sam je bil res razžalil princa, ker na njegove besede ni takoj predlagal priči, temveč se je zatekel k dejanskemu odgovoru. Vzrok dvo-boja je bil v tem, da je markiz s palico zbil Gilbertu klobuk z glave, ne pa besede, izmenjane med njima pred tem incidentom.

Princ de Villingen je bil torej očitno užaljen. On si je lahko izbral orožje in odločil se je za rapir. Priče so bile takega socialnega položaja, da bi se ne bile tako lahko sprijaznile s položajem nekega Josea Escaldas.

Tako si je stopilo plemstvo stare Francije in mlado plemstvo iz dobe cesarstva nasproti v tem dvoboju, da bi se poravnali računi na bojišču, kjer naj bi se ne spopadli samo ljudje, temveč tudi nasprotne ideje.

Ta Valcorov proces je bil kvas, ki je prekrasil mnogo strasti.

Renaud in Gilbert sta se spoprijela v dvoboju v gozdiču des Font-Marcheaux blizu Versaillesa.

Sijajna in duhovita filmska komedija o spretnih zločincih in njihovih žrtvah. Misteriozna drama močne vsebine, prepletena z zdravim humorjem in s spretnimi trikmi. — **KINO SLOGA**, tel. 27-30. — Danes ob 16., 19. in 21. uri. **MOJ MOZ JE ZAPELJIV (V MREŽAH GANSTERJEV)**. Vlogi: Melvyn Douglas, partner Grete Garbo v filmu »Ninočka« in nova filmska lepota Florence Rice.

OGLEJTE SI BOZANSTVENI FILM

Njegovo življenje, ustvarjanje, ljubezen in smrt. — Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri.

ZARAH LEANDER — HANS STUWE.

KINO MATICA, tel. 21-24

Film mladosti **NJENA PRVA LJUBEZEN**

z mlado Deanne Durbin v glavni vlogi in Melvyn Douglasem, znancem iz filma »Ninočka«. **KINO UNION, tel. 22-21. — Ob 16., 19. in 21. uri!**

Iz Slovenskih goric

— Novo sadno šušilnico so pričeli graditi pri Sv. Benediktu v Slov. goricah. Šušilnica bo za ves obširni sadni okoliš, zlasti ob dobrih sadnih letinah velikega pomena, ker bo omogočeno vnovčenje sadja na ugodnejši način kakor doslej, ko so bili sadjarji primorani mnogokrat zastoja v sadni trgovini predelati svoj pridelek v jabolčnik.

— Svinjska rdečica se je pojavila v nekaterih krajih severnega dela Slovenskih goric. Poginilo je že več prašičev. Nevarnost obstoja, da se bolezen ne razširi v večjem obsegu.

— Košnja se pričela. Cim je po deževju nastalo lepo vreme, so se po naših njivah in goricah razgibale pridne roke. Zavite so kose in trava pada pod ostrino velikega živinorejca, je morala pričeti tako zgodno košnjo, ker jim je izza zgodnje spomladi primanjkuje potrebne suhe krme. V splošnem bo letošnji pridelek sena obilen.

Sadja bo letos malo. Prvi dnevi letošnjega maja so pokazali zadovoljivo silko bujno cvetočih sadnih vrtev. Povsod je

bilo polno upanja, da bo letos obilna sadna letina, kmalu zatem pa so nastopili deževni dnevi, ki so trajali dva tedna neprestano in sicer prav v času, ko bi moralo biti za ugoden razvoj cvetja najmilejše vreme. Zato je vse prezgodnje upanje večine sadjarjev odplavalo po vodi, kar se je pokazalo zlasti zadnji čas, ko je moglo spoznati preostale plodove, ki se bodo razvili v sad. Obrodile bodo kvečkemu le pozne vrste, ki pa jih po naših krajih ni veliko.

Iz Slovenjega Gradca

— Vojake so se igrali. V ponedeljek popoldne so prišli v bolnico 11letnega poš. sina Ivana Merkača iz Sel pri Slovenjem Gradcu, ki ga je obšel njegov štetni tovarš Engelbert Luter. Otoci so se že večkrat igrali in predstavljali sovražna tabora na zapadu, ko pa so v ponedeljek ob 11. dopoldne šli kakor po navadi v šolo, je malo iznad spodnjega Dularja v Selah počakal nadobudni štetni sovražni vojak Engelbert na sovražnika in zadel s kroglo iz samokresu svojega nekaj let starejšega šolskega tovarša in sosedo Ivana. Tako je prišel v bolnico. Vprašanje je, kje je mali štetni fantič našel strelni orožje in kje se je naučil z njim ravnavati. Zlastno se je končala vojna med našo šolsko mladino. Naj bi bil ta primer resno svarilo staršem, da bolje pazijo na svoje otroke.

Mariborske in okoliške novice

— Akademija mariborske šolske župe, ki bo v soboto ob pol 21. v veliki dvorani Sokolskega doma, bo priglasila posetnike iz vseh obmejnih krajev.

— Nov grob. V splošni bolnici je umrl posestnik in kovac Anton Hrastnik, star 47 let. — Žalostnim svojcem naše globoko sožalje!

— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Mavrejava lekarna pri Zamorcu v Gosposki ulici 12, tel. 28-12, in Vauptova lekarna pri Angeli varuhin, Aleksandrova cesta 33, tel. 22-13.

— Tiskarski muheč je spremenil v večerajšnji poročili o slavi 32. topniškega polka ime polkovnega poveljnika. Pravilno: polkovnik Peter Kiler (ne Kitar).

— Na akademiji sokolske župe Maribor bodo v soboto 8. junija ob pol 21. nastopila sok. društva Maribor-matica, Mrb. I. Maribor II. Pobrežje, Ptuj in Slovenjgradec in Sokol-vojaki, gojenici šole za rezervne oficerje v Mariboru. Preskrbite si vstopnice pri »Putnikih«. 32-M

— Zadnja pot pobješkega prezidenta. Včeraj popoldne se je zbral na pobješkem pokopališču precej ljudi, ki so se prišli posloviti od pokojnega »pobješkega prezidenta« Ludvika Hantica. — Največje bilo med pogrebi seveda Pobrežanov, pa tudi Mariborčani so prihili na pogreb zamljenega originala. Mrtvaški sprevod je vodil I. magdalenski kaplan dr. Meško. V poslednje slovo so zapeli pobješki pevci pokopnemu »pobješkemu prezidentu« žalostno »Vigred«. Množica pogrebcev je počastila pokojnikov spomin. Ludvika Hantica so pokopali v grobu, v katerem leži njegova pokojna mati. Sveža gomila pobješkega »prezidenta« je posuta z vencem in šopki, ki so mu jih prinesli ob poslednjem slovesu njegovi dobri znanci. Za zmerom je utihnil značilni »prezidentski« vzklík: »Ober jo.«

— O tem in onem. Ustrelil se je v Trzinah pri Račah posestnik sin Alojzij Pulko. Bil je pri priči mrtve. — V mariborskem okolišu se obeta spremenljivo oblačno in vetrovno vreme, dočim se toplota bo mnogo izpremenila. — Za več ko 10 milijonov dinarjev so narasli dohodki pri mariborski glavni carinarnici od zaključku poslovnega leta 1939-40. — Ivan K. je doživel v življenju huda razočaranja, pa se je hotel obestiti. Domači so v zadnjem hipu preprečili njegovo namero. — Mali 4letni Ivanček Perko je odšel od doma. Svoje so ga dolgo iskali. Nazadnje so ga našli v neki mariborski gostilni, kjer je bil skupaj s svojimi. — Gostom, ki je prišel prav dobre volje s svojim sinčkom domov. Srečal ga je na ulici v bližini stanovanja, pa ga je vzel kar s seboj v gostilno, ne da bi bil to sporočil svoji ženi, ki je bila v težkih skrbih.

— Pobješke novice. Naša občinska politika ima svoja čudna pata. Pobrežani smo z zanimanjem brali umestne kritične opazke, ki jih je nekajkrat objavil »Slovenski Narod«. V zadnjem času nadaljuje pobješka občinska politika svojo smer, potem ko zaman čakamo na novi most čez Dravo in ko smo zaman upali, da bodo uresničene tudi nekatere druge obljube. Tako se je pač zgodilo, da smo postali Pobrežani previdni in skeptični. Dočim je vladala pod prejšnjo občinsko upravo neka resnost, ki je označevala vso občinsko politiko od občinskih sej pa do izvrševanja raznih del, bapažmo v vodstvu naše občinske politike zlasti v zadnjem času, v zadnjih letih in mesecih neko neresnost, pomanjkanje čuta odgovornosti. Vse te in druge okoliščine so nazadnje privedle do tega, da se je odpovedal svoji funkciji občinskega odbornika g. Anton Požar. S tem je nastala v našem pobješkem občinskem odboru precejšnja vrzel, saj je g. Požar znan kot preudaren gospodar, čigar tehtne misli in nasveti so bili zmerom utemeljeni in dobrodošli. G. Požarju moramo izreči priznanje za vse zasluge, ki si jih je pridobil v času, ko je bil odbornik v pobješkem občinskem odboru. Bati se je, da bo neresnoba pregnala še marsikoga iz občinskega odbora na škodo pobješkemu občanom.

— Iz malega Boograda. Letos poleti vprizori naša marljiva sokolska odboška družina v svojem gledališču na prostem narodno igranje »Matja Gubec«, ki jo je priredil režiser in igralka ruske sokolske družine g. Franjo Sornik po šenovem romanu »Kmetički punkt«. Za predstavo se odjaza že sedaj živahno zanimanje.

— Pobješki Podružnica nemškega »Kulturbunda« se je šele pred par meseci preselila v svoje povečane društvene prostore v Vetrinjski ulici 80, kjer je trgovina Berdajsa in je imela tam celo razstavo nemških slikarjev. Ker pa se je številno članstvo in s tem tudi društveno delovanje zadnje mesece povečalo, se je preselil »Kulturbund« zopet v nove prostore na Aleksandrovo cesto 14, kjer ima v prvem nadstropju tri velike sobe v bivšem stanovanju dr. Leonharda, poleg pisarne dr. Kleserja. Društvo ima tam stalne uradne ure s posebnim uradnikom, ki je strankam vedno na razpolago. Ustanovljena je bila tudi ženska sekcija »Mädchen-Bund«, ki je posebno agilna in je zajela vso nemško žensko mladino v Mariboru in okoliici. (Del. pol.)

— Mariborski boksarji potujejo v soboto v Ljubljano, kjer bodo preizkusili svoje bokbarske spretnosti z najboljšimi

Mariborsko gledališče

Četrtek, 6. junija ob 20.: »Potovanje v Benetke«. Premiera.

Zadnja dramska predstava v letošnji sezoni bo drveni duhovita in zabavna francoska komedija iz velenstvenega življenja, »Potovanje v Benetke« v Verduniki režiji. V glavnih vlogah nastopijo: Rasbergerjeva kot Carolina Ancelot, Crnobori kot njen soprog Michel, Verduniki kot ljubimci Etienne de Boisrobert. V drugih vlogah nastopita še Rasberger in Standek.

Imejte gledaliških blokov, izrabite bloke! Zadnja dramska predstava bo drveni, zadnja glasbená pa v soboto ali v nedeljo.

Razvitje prapora Sokola v Laporju

V nedeljo je proslavila sokolska četa v Laporju 10-letnico »obstoja«. Ob tej priliki je vzorno delavna četa razvila svoj prapor. Zaradi uredbe o brebovski zborovani se je morala proslava omejiti na prostor v sokolski sobi, ki je bila za svečanost okusno okrašena. Sokolski razred so do kraja napolnili domačini ter gostje matičnega društva Slov. Bistrica. Članstvo iz Poljan, Črešnjevca itd. Na oder so prikorakali vsi oddelki z novim praporom, ki sta mu drugodaj članski in haračajski prapor iz Sl. Bistrice. Po petju sokolske himne je četni starosta Br. Logar, ki vodi četo z veliko verno se nekalet, pozdravil dole goste, predvsem kuma br. Dr. Pučnika. Župnega starosta br. Dr. Goriška, notarija Ašiča in druge. Kum br. Dr. Pučnik in kumica S. Logarjeva sta pripela novemu praporu krasno vezana spominska trakova z željo, naj bi razvit prapor plapolal ponosno v rokah laporskih Sokolov v ponos in čast kralja in domovine. Zaorila je pesem »Z bratskog...« in kakor je kum br. Pučnik v zanosnem govoru poudaril pomen in veliko zavednost kmetijskih sokolskih čet ter važnost njihovega vzgojnega dela med ljudstvom. Čestital je vrlim laporskim Sokolom k njihovi desetletnici in k razvitju prapora ter zaključil svoj govor z vzklíki kralju, naker so vsi navzoči zapeli »Bože pravde«. Po čestitkah župnega staroste dr. Milana Goriška je sledil pod vodstvom načelnika (in praporščaka) Mastinška ter. s. načelnice Siferjeve in vadiatelja br. Šimčeca kratek nastop moške in ženske dece ter moškega naraščaja in članstva. naker je bila skromna, a zato tem bolj prisrčna proslava zaključena s pesmima »Hei Slovani« in »Le naprej...« Privedev bo ostala vsem prisotnim v najlepšem spominu.

Iz Celia

— Sokolski nastopi gojenec Glasbene Matice v Celju bodo drveni, jutri in v soboto s pričetkom ob 19. v celjskem gledališču. Vstop je prost le proti nabavi vsakokratnega sporeda. V četrtek 13. t. m. ob 20. bo ob zaključku 20letnega jubileja zavoda v gledališču komorni večer z na-

stopom instrumentalistov, solopevcev in solistov ob spremljevanju orkestra.

— Koncert Celjskega pevskega društva v proslavo 80letnice skladatelja Rista Savina bo, kakor smo že javili, v ponedeljek 10. t. m. ob 20.30 v mali dvorani Celjskega doma. Sodelovali bodo pevski zbor CPD, pianist g. Pavel Šivic, docent Glasbene akademije v Ljubljani, s klavirskimi skladbami ter mezosopranistka gđ. Marija Trnanova in tenorist g. Andrej Jarc iz Ljubljane s samospevi.

— Razstava risb na celjski gimnaziji je bila danes otvorjena in bo odprta do vsote 9. t. m. Oglejte si to zanimivo razstavo v celjskem številu.

— Napad in dve nasreči. V torek je neznan moški v Nazarju pri Mozirju napadel 45letnega usmarja Leopolda Kolencia iz Dobletine pri Rečici ob Savi in ga zabolal z nožem v desno stran trebuna. V torek je padel delavec Peter Mastnak iz St. Petra v Savinjski dolini z ogrtodja na novi stavbi tri metre globoko in si našel desno nogo v koleno. V ponedeljek je padel 14letni posestnikov sin Josip Zorko ob Sv. Kristofa pri Laškem s koleca in si zlomil levo roko v nadlaktu. Poškodovance so oddali v celjsko bolnico.

— Umri je v torek na Dečkovi cesti 3 v Celju 68letni občinski delavec Franc Šesko.

— Sokolski jubilejni znaki. Sokolsko društvo Celje-matica bo ob nedeljah v mesecu juniju po sestrah članicah in naraščajnicah razpečevalo kovinske letne znake. Društvo vabi celjsko občinstvo, da kupi znak in ga vidno nosi vse do jubilejnih dni 29. in 30. junija, da ne bodo ponovno nadlegovani oni, ki so znak že kupili. Vsakemu bo dobro znano, da je imelo društvo s pripravi na pokrajinski zlet v Celju ogromne stroške in je primorano iskati za veliko izgubo vsaj delno kritje. Zato naj bi ne bilo nikogar, ki bi odklonil nakup znaka, ki stane 5 din. saj bo imel le spomin na jubilej Celjskega Sokola. Kdor ne bi hotel ali mogel kupiti znaka, naj kupi zletno razglednico za 2 din. Vsakdo se naj zaveda, da bo z odkupom znaka koristil dobri stvari.

— Brezplačna oddaja gozdnih sadik. Mestno poglavarstvo v Celju razglasa: Kr. banska uprava dravske banovne in Ljubljani bo v jeseni 1940 in spomladi 1941 oddajala brezplačno gozdne sadike siromasnim gozdnim posestnikom. Zadevne prošnje, kolikavne z banovinskim kolkom za 10 din je treba vlagati na mestnem poglavarstvu v Celju. V prošnji je treba navesti: 1. parčno število, katastrálno obcino in površino zemljišča, ki se nametava pogozditi, 2. kulturno vrsto zadevne parcele, 3. kdaj se želi pogozditi, jeseni ali spomladi, 4. število in vrsto sadik, 5. ali je prošilec že kdaj prejel brezplačne sadike in koliko, 6. gospodarsko stanje posestva in koliko plača davka. Prošnje za jesensko oddajo je treba vložiti do 15. septembra, za pomladansko pa do 1. januarja 1941. Prošnje, ki bodo vložene po tem roku ali ki bodo pomanjkljivo sestavljene, ne bodo upoštevane. V postev prihajajo samo prošnje tistih posestnikov, ki so res siromasni, kar se naj pri vlaganju prošnje upošteva.

Razpis banovinskih literarnih nagrad

Da pozivi slovensko leposlovno produkcijo, razpisuje tudi letos kr. banska uprava za najboljša slovenska izvirna dela literarne nagrade v skupnem znesku 20.000 dinarjev.

Nagrade se bodo dajale za leposlovna dela v vezani ali nevezani besedi, ki sploh še niso bila objavljena ali pa bodo izšla v tisku v dobi od 1. aprila 1940 do 31. marca 1941. Izmed natisnjenih del se bodo upoštevala le izvirna, ki bodo objavljena prvič, in so izključeni prevodi, ponatisi in predelane izdaje iz izdanih del. Le pri pesniških zbirkah in zbirkah novel je pripuščeno, da vsebujejo tudi dela, ki so bila že objavljena v raznih revijah, vendar pa morajo imeti vsaj nekaj čisto novih, neobjavljenih stvari.

V splošnem se bodo upoštevala zlasti taka pripovedna in dramska dela, ki obravnavajo katerokoli pomembno dobo slovenske zgodovine in narodnega življenja ter so važna za vzgojo narodne zavesti. Seveda bo odločevala tudi pri teh delih umetniška višina.

Število in višina nagrad določi po svobodnem preudarku glede na število nagrade vrednih del razsodišče, ki ga imenuje ban.

V primeru, da ne bo predloženih dovolj takih del, ki bi nagraditev zaslužila, se nagrade podelje v omejenem znesku ali pa sploh ne podelje in se znesek prihrani za razdelitev po prihodnjih razpisih.

Avtorji, ki se mislijo udeležiti tega književnega tekmovanja, naj predlože svoja natisnjena dela v 5. nenatisnjenem na vsaj v 3 tipkanih izvodih najkasneje do 31. marca 1. 1941 prosvetnemu oddelku kr. banške uprave v Ljubljani.

Krojaški mojstri in krojaški pomočniki

Glas krojaških mojstrov

Maribor, 5. junija. Iz vrst krojaških mojstrov smo prejeli z ozirom na naše dosedanje vesti naslednje vrstice s prošnjo za objavo: »Resnici na ljubo poudarjamo h glasni krojaških pomočnikov, da so krojaški mojstri na pobudo osrednjega društva oblačilnih delavcev v Mariboru v zvezi s povišanjem mezd zaradi dražine takoj pristali na pogajanja. naker so bili od obeh strani postavljeni predlogi. Združenje krojačev v Mariboru je vzelo za podlago minimalni cenik, ki ga je s trudom vsaj deloma v svoji stroki uveljavilo. upoštevajo pri tem gnotni položaj svojih odjemalcev. Ta predlog, ki ga je postavilo Združenje krojačev pomočnikom, določa tedenske plače 335 din. najnižje pa 180 din. Neresnična je trditve, da so krojaški mojstri

ponudili pomočnikom tedenske meзде od 120 do 180 din. Ne zanikamo, da je bilo pri pogajanjih govora o tedenski plači 120 do 180 din. vendar se je mezza nanašala samo na začetnice-praktikantje silviljske, ne pa krojaške stroke. Kar se tiče prekinitve pogajanj, moramo ugotoviti, da je bila izvršena prej od strani pomočnikov in šele potem iz stvarnih razlogov od mojstrov.

K tem vrsticam bi dodali le to misel: Potek in zaključek 14 dnevne stavke črko in soboslikarskih pomočnikov je jasno pokazal, da je ob dobri volji ter pripravljenosti za pametno misel in koristne ukrepe mogoče prebroditi vse težave, ki ovirajo splošno složno sodelovanje in sporazum, ki bodi sklenjen v duhu pravčnosti in strokovne vzajemnosti.

Mariber in okolica v borbi proti jetiki

Dobro in plemenito srce obmejnega prebivalstva prispeva za protijetično borbo

Maribor, 5. junija. Tukajšnja agilna protituberkulozna liga objavlja v dopolnitve predhodnih poročil, da so podprli zbirko protituberkuloznega tedna še naslednji darovalci: Gg. Karol Hitzl, tov. blagajn, 200 din; Stanko Bren 100 din; tvrdka Berndorf-Richter 50 din; Mariborska tekstilna tovarna v Melju 2638 din, in sicer delavstvo 401 din, uradništvo 295 din, tvrdka za vsakega delavca po 2 din (802 din) in za vsakega uradnika-mojstra po 20 din (1140 din); »Hergo« kartonaza 222 din, od tega delavstvo 111 din, delavstvo tvrdke »Kovina« 103 din; uradništvo tovarne Karol Thoma 820 din; delavstvo Ceršake tovarne lepence 162.50 din; župni uradi: v Kapeh 20 din, v Braslovcah 120 din, v Spod. Polskavi 35 din, pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah 70 din, v Rušah 85 din in pri Sv. Jedrti 25 din; Podvezna fantovskih odsekov Maribor 100 din; ga. Thea Suppanz 506 din; II. deklška meščanska šola Maribor 260 din, učiteljske in vladna šolskih sester Maribor 244 din, III. deška osnovna

šola Maribor 176 din, šole v Studenecah pri Poljanah 62.50 din, zasebna deklška šola pri Sv. Petru 20 din, šola v Tinjah 32.50 din, šola v Laporjah 97 din, šola v Pušcavi pri Sv. Lovrenu 88.50 din, deška osnovna šola v Slovenski Bistrici 10 din, deklška osnovna šola v Slovenski Bistrici 350 din, šola v Zgor. Kungoti 80 din, osnovna šola na Pobrežju 150 din, šola pri Sv. Vencelavu 30 din, šola pri Mariji Snežni 28.50 din, šola v Lehnu 20 din, šola pri Sv. Marjeti ob Pehnici 10 din, gasilska četa Zgor. Polskava 10 din in občina Jarenina 100 din. — Iskrena hvala vsem!

ŠAH

Drevi ob 20. bo na stadionu SK Zeleni-čarja v klubovih prostorih brezpotnični turnir med najboljšimi šahisti SK Zeleničarja in SK »Vidmarja« za SK »Vidmar« stopljio: Kukovec, Gerželj, Lukeš B., Reičberger, Petč, Kušter, Ruper in Nošan.

„Množe se simptomi italijanskega nastopa“

Večerno situacijsko poročilo iz Rima — Zadnje vojne priprave — Ultimata ne bo — Turški načrti

Rim, 5. jun. (Dr. O. A.). Simptomi bližajoče se italijanske intervencije se vedno bolj množijo. Ukrepi, ki so bili danes izvedeni glede zaščitne Rima, bodo veljali tudi za Vatikan. Pomorska daljna plovba je ukinitvena. Vsi parniki so prešli na kriz, naj se čimprej vrnejo v Italijo. Rdeči križ je že v akciji. Mobilizacija italijanske vojske, letalstva in vojne mornarice se nadaljuje.

V fašističnih krogih ni mogoče dobiti nikakih potrditev za vesti o mirovni ofenzivi in ultimatumu, 6 katerih poročajo inostranski tisti. Nasprotno, merodajni krogi označujejo te vesti za ameriški raco. Pariski poročevalci italijanskih listov ugotavljajo v svojih poročilih, da je zavzezniki vrhovni vojni svet na svoji zadnji seji že izdal vse potrebne strateške ukrepe za primer italijanske intervencije. »Paris Soir« danes sdi, da se bo to zgodilo najkasneje v 10 dneh. »Temps« pa celo meni, da je ura že odšla. V zavezniških vojskih krogih prevladuje po vseh iz Pariza in Londona mnenje, da bo Italija vstopila v vojno, ko se bo pričel nemški napad na Anglijo.

Glede položaja na Balkanu sodijo v rimskih inostranskih diplomatskih krogih, da se bo zaradi italijanske intervencije vojna, če že ne takoj v začetku, pa prav kmalu razširila tudi na Turčijo in Grčijo. Agencija Stefani zavrača danes demanti atenske agencije, po katerem Turčija in njeni zaveznički nista zahtevali od Grčije, naj pristane na okupacijo grških otokov v vzhodnem delu Egejskega morja. Ta nameta zavzezniki in Turčije, pravi Stefani, dejansko obstoji in je okupacija omenjenih otokov predvidena tudi v vojaškem dodatku k ankarški zavezniški pogodbi. Eskadra zavzeznikovskih lahkih vojnih ladij že križari med grškimi otoki. Oddelki turške vojske so že zbrani na zapadni obali Male Azije in pripravljani, da jih vkrcajo na ladje. V Ankari je zavladalo precejšnje neraspoloženje, ker Grki odklanjajo turške zahteve in ker protestirajo, da je Turčija Grčijo vključila v svoje varnostno področje. Po zatirjanju Italijanskih krogov ima Turčija v prvi vrsti na misli: 1. zasedati vzhodne egejske otroke, da se jih ne bi polastila Italija in 2. na ta način neposredno ogroziti Dodekanes.

Laško z najmodernejšo pivovarno v Evropi

Lep uspeh naše domače podjetnosti

Ljubljana, 6. junija. Kakor je različna usoda ljudi, tako tudi vsi kraji niso enako srečni, naše lepo Laško pa smemo upravičeno prištevati med srečne kraje. Nima sicer posebno znamenite zgodovine, ne more se ponašati s kakšnimi izrednimi znamenitostmi, pa tudi ne po številu prebivalstva; toda Laško ima marsikaj, česar nimajo mnogi večji ter pomembnejši kraji. Ta kraj je obdarovala sama narava: malo krajev ima tako lepo lego, krasno okolico in vse druge pogoje, da bi se iz njega lahko razvilo veliko zdravilišče in letovišče. Ima slovite zdravilne vrelce, izredno zelenja in neposredni okoliščini, Savinja pa prav izkazuje, da bi ob nji uredili veliko kopališče.

la industrija. Največje industrijsko podjetje v Laškem je nova pivovarna, ki pa je že na periferiji. Marsikdo ne ve, da je to ena najmodernejših pivovarn, če ne najmodernejša v Evropi, kar tudi priznavajo številni strokovnjaki. Ogledali so si jo že mnogi pivovarniški strokovnjaki iz inozemstva in vsi so se izražali o nji zelo pohvalno. Gostilničarska pivovarna v Laškem je delo inž. Uhlirja, ki izvira iz stare češke pivovarniške rodbine. Uhlir je stavil inženjer, a pivovarništvo mu želi že v krvi, zato je razumljivo, zakaj se mu je pivovarna v Laškem tako posrečila. Posvetil ji je 10 let intenzivnega dela ter proučil vse podrobnosti res temeljito. Obrat je v pravem pomenu besede smotrno, racional-

že premalo. Obrat bodo morali stalno razširjati, pač zaradi tega, ker je kapaciteta pivovarne mnogo večja, kakor lahko zdaj spravijo piva v kleti, čeprav imajo že 50 aluminijastih takov, to se pravi, da lahko leži v kletih 10.000 hl piva. Ureditev kleti sama je veljala okrog 3.000.000 din. Pivovarna producira zdaj 25.000 hl, kapaciteta je pa trikrat večja. Če podjetje nizko ocenimo je zdaj vredno najmanj 15.000.000 din, čeprav se jim ga je posrečilo ustanoviti z mnogo manjšo vsoto. Mimogrede naj omenimo, da znaša že sama vrednost 8000 sodčkov 3.200.000 din.

Laško pivo se je kaj kmalu uveljavilo in družba ima zdaj že po vsej Sloveniji zaloge, in sicer jih je 45. Pivo pošiljajo tudi v Zagreb, lahko bi ga pa še v mnoge kraje v banovini Hrvaški, a ga toliko niti ne producira, kolikor bi ga lahko prodali.

Sedaj so pivovarno razširili s precej velikim prizidkom za skladišče in druge stranske prostore. Upajo, da bodo kmalu lahko uresničili načrt sladarnice, kar pa seveda ne bo šlo brez žrtev, saj bo treba investirati okrog 3.000.000 din.

Blazni Kronos 1940

40 satiričnih listov pesnika Igorja Torkarja in risarja Nikolaja Pirnata

Ljubljana, 6. junija

V Evropi besni vojna. Težke dni preživljajo ne samo narodi, ki so v vojni, temveč vsa Evropa, da celo ves svet. Dni strahote in groze preživlja evropska kultura. Tudi mi Jugoslovenci smo sestavni del te kulture, ki doživlja svoje »dneve odločitve«. V našem kulturnem življenju se odraža ta groza na različne načine. V kulturotvornih slojih naroda se že oglašajo posamezniki, ki vsak na svoj način opozarjajo na posledice krvavega dogajanja. Dnevni tisk se skoraj ne utegne pečati s širšimi razglabljanji o smislu ali nesmislu sedanjih vojn. Saj primanjkuje prostora v časopisnih stolpcih za gola poročila o poteku strahotnih bitk, o žrtvah, o razdejavanju in uničevanju. Bralci ne utegnejo z višje perspektive motriti grozotno dogajanje. Komaj slutijo, da se dogaja nekaj pomembnega in odločilnega za vsa bodoča pokolenja. Publicistika pač načelna probleme v zvezi s tem dogajanjem s kulturnega vidika, a kakor da še ni prišla do sapa, se le omejuje na gola ugotavljanja ter na prebujanje narodne zavesti v izrednem času, v katerem je tudi kal nevarnosti za narodne svetinje, ki smo si jih priborili z ognjem, mečem in krvjo. V takih časih imamo pač pred očmi predvsem svoj goli obstoj, kar je razumljivo, saj s tem stoji in pade temelj, na katerem se gradi višje kulturno življenje sleherne narodne zajednice.

V takih okoliščinah je izšel »Blazni Kronos 1940«, zbirka 20 sonetov mladega pesnika Igorja Torkarja in 20 risb slikarja in kiparja Nikolaja Pirnata.

Teh »40 satiričnih listov« so rodili sedanjí dnevi strahote in groze. Čeprav se glasi podnaslov zbirke »40 satiričnih listov«, je zbirka mnogo bolj trpká obtožba kot satira na sedanje dogajanje v svetu in doma. Pesnik in slikar obtožujeta in izražata svoje razočaranje in svoj gnev spriču najnovejših dogodkov, kakor tudi spriču že starejših ran, ki prete uničiti naše narodno in socialno telo. Pokazeta na lažno moralo moderne družbe in na dekadentne pojave v tako zvanih višjih ali boljših plasteh naroda. Haron ne bo vozil več, če ne dobi plačanih nadur, kajti že sto let ne pomeni takega navala kakor v teh dneh, ko je Marsu pamet zdijala. Človek in madama Kultura sta izvršila samomor. Porcelanasta igrača se ogreva za rubaško. Želodec je volilna skrinja v našem času, možje slovenske vede, velikan, so le balončki iz drage zlate pene, v zatijšu le se v solncu lesketajo. Satan se je spečal s Smrtjo. Tri dni nato

je Smrt že porodila težak milijon hčera — o, mati vnetá, ta dan za vsako bo — moža dobila... Moderni Dioniz se vozi preko planeta, njegov voz sta dva topa in grozd v rokah krvava zrna svinca. Planet krvava bojna je planjava... Mladi pesnik je občutil vso tragiko časa in jo prikazal v dovršenih sonetih. Igor Torkar je dokazal, da je močan oblikovalec slovenske besede, velik talent, ki si ni mogel kaj, da ne bi povedal vsem, kar mu leži na duši v teh težkih dneh. Moral je razodeti svoja bridka spoznanja, toda ne zaradi tega, da bi omalodušil svoje bralce. Spoznal je, da so kulturne vrednote v nevarnosti, zato kliče in roti:

Sprejmite — zadnje ure so odbile, rešimo genij umetnosti pogina, ki nam, ki majhni smo, je več ko — mina, ko strojnica, ko tank, ko zračne sile.

Če sužnosti bi sence nas prekrile, le z njim bi nam obstala domovina, le z njim pisala bi se zgodovina, dokler pravice ne bi dom zjasnille.

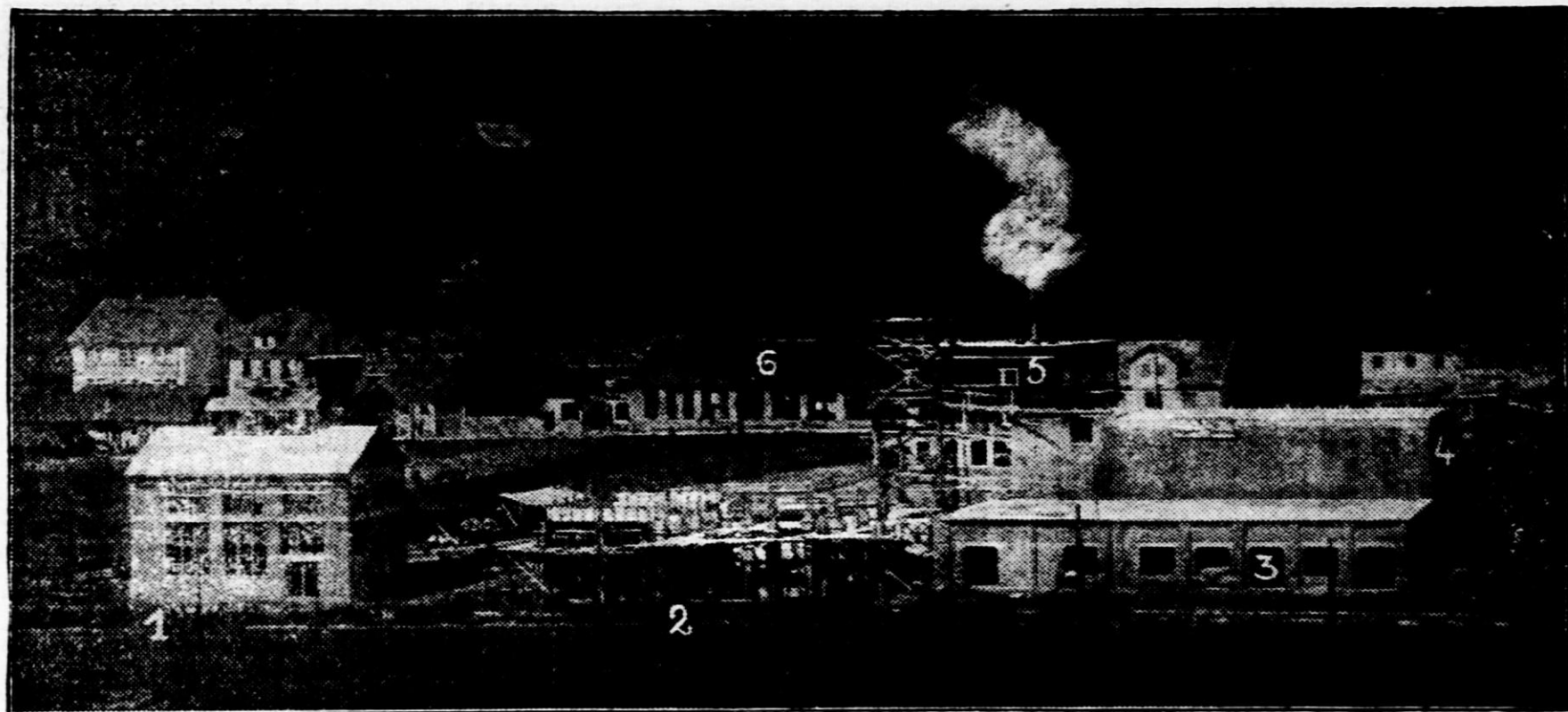
Vera v pravico je pesnikova vera in vera v kulturno moč tudi malega naroda. Težki so časi in boleča so spoznanja mladega pesnika in vsa naša kulturotvorna zajednica doživlja danes z njim in ga razume ter se stinja z njim, toda pri tem ne pozablja, da mora braniti tudi z minami, strojnimi, tankin zračnimi silami sveto dediščino svojih prednikov.

Dandanes se zavedamo, da vključuje politično in socialno suženjstvo tudi kulturno suženjstvo. Usodna napaka bi bila, ako bi se naša mlajša generacija omanjala z nekimi pasivnimi idejami pacifizma in skrila svojo glavo in svojo vest v neki pasivni esteticizem.

Nikolaj Pirnat je s svojimi 20 listi (risbami) mnogo bolj satiričen in ironičen kakor Igor Torkar s svojimi soneti. Pirnatove risbe so samostojne ustvaritve, s katerimi je avtor ponovno izpričal svojo sposobnost kot risar. To Pirnatovo delo bo treba posebej oceniti.

Knjigo dobite v vseh mariborskih in ljubljanskih knjigarnah. Cena 45 din. Naročite jo pa lahko tudi na naslov Fakin Boris, Ljubljana — Vič, mešč. šola.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Ob zdravilišču in kopališču »Radio-Therma« se razprostirajo vzdolž Savinje veliki zastareli parki in priča, da je kraj doživel že lepe čase. Razvoj pri samem kopališču se je morda, kakor kaže na zunaj, nekoliko ustavil. Kopališče je prešlo v last delavskega socialnega zavarovanja in ga ne moremo uvrščati toklor med tujkoprometne pridobitve; SUZOR si ne prizadeva mnogo, da bi se njegovo zdravilišče in kopališče, ki prav dobro služi za zdravljenje njegovega članstva, razvilo v večji obrat. V ta namen bi bila potrebna prava trgovska podjetnost in iniciativa ter tudi precej velike investicije. Kljub temu je pa laško zdravilišče tako na glasu, da kakšne posebne propagande ne potrebuje, četudi bi ne bilo vedno dobro zasedeno po samih zavarovancih. Sprejme lahko do 200 gostov. Približno tretjina gostov se navadno zdravi na svoje stroške. Zavarovanci skoraj nikdar ne zavzemajo vseh mest.

Ko so si novinarji, zastopniki slovenskih in beograjskih listov, včeraj ogledali najmodernejšo pivovarno v Evropi, Gostilničarsko pivovarno d. d. v Laškem, so mimogrede tudi obiskali laško kopališče. Ljuboznani ravnatelj jim je razkazal obrat, ki je dobro organiziran. Kopališče je bilo zadnja leta v marsičem izpopolnjeno. Največ je pridobilo pred leti z zajetjem vrele vode tik ob Savinji. Voda laškega kopališča se po ugotovitvah strokovnjakov odlikuje po svoji radioaktivnosti in uravnih sestavinah kot najznamenitejša svetovna kopališča. Ima 38 stopinj toplote. Kopališče ima velik bazen, ki meri 79 kv. metrov. Razen tega ima še 10 kabin. Da je Laško zelo slovelo že v prejšnjih časih, sprevidimo tudi po tem, da je imelo pogosto goste z dunajskega dvora. Ena večjih kabin ima še zdaj ime Franc Jožefova kabina, ker je bila tedaj rezervirana za cesarja. Zdaj seveda prav tako dobro služi kateremukoli zemljanu, kakor je nekdaj cesarju. (Pa tudi dražje ni mnogo kopanje v bivši cesarjevi kabini...) Kopališče ima sploh zelo zanimivo zgodovino. Topli vrelci ob Savinji so sloveli že njega dni in ob njih so si ljudje uredili improvizirane toplice. V širši svet je pa prodal glas o zdravilnosti teh vrelcev, ko so gradili skozi dolino železnico. Najbrž so pa bili vrelci znani že celjskim grofom, ki so imeli v Laškem nekako letovišče, čeprav ne vemo, ali so znali ceniti zdravilnost tople vode. Toplice so posebno zaslovene sredi prejšnjega stoletja, ko so presle v last nekoga dunajskega veljaka, ki je imel dobre zveze z dvorom. Zato jih je tudi začel obiskovati cesar.

Laško ima vse pogoje za letovišče tudi zaradi tega, ker se v njem ni mnogo razvi-

liziran in v njem so uporabljene vse izkušnje najboljših čeških in drugih pivovarn. Na zunaj se zdi, da obrat ni posebno velik. Zazidana ploskev znaša 3500 kv. m. Tovarna stoji na velikem zemljišču, ki omogoča postopno razširjanje. Teren ni sicer posebno ugoden, kar jim je delalo tudi precej težav pri zidanju. Pivovarna je zdaj že kompletna, če izzamemo, da nima še sladarnice, toda gotovi so tudi že načrti za zidanje sladarnice in upati smemo, da bo izredno podjetno in poštvalno slovensko podjetje uresničilo tudi ta načrt, kakor se mu je posrečilo premagati neštete druge težkoče, ki so naši javnosti dovolj znane.

Pivovarna ni le res smotrno urejena, temveč tudi opremljena z najmodernejšimi stroji in pripravi. Najmodernejšo so kleti z velikimi aluminijastimi tanki, ki drže povprečno po 200 hl (nekateri so znatno večji, po 250 hl).

Naenkrat skuha po 150 do 160 hl piva, za kar potrebujejo okrog 30 q slada. Doselej so kuhali pivo predvsem iz češkega slada in za letošnje kampanjo ga imajo že dovolj. Pričakujejo, da bodo ječmen lahko kmalu začeli kupovati v državi, saj so ga letos posejali v več krajih v državi na izpodbudo pivovarnarjev.

Pivo kuhajo s paro. Ohlajevanje je prav tako urejeno najmoderneje. Posoda za hlajenje piva v hladilnici drži 200 hl. V hladilnico navadno ne puščajo gostov, a včeraj so jo odprli novinarjem. Pivovarna ima 8 velikih vrelnih kabin, kar je pa zdaj

Radioprogram

Petek, 7. junija

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček velikih zvokov (plošče). — 11: Šolska ura: Skofja Loka danes — pokrajinska oddaja iz Skofje Loke. Izvajajo učenci tamonjske šole, vodi g. Janko Sicerli. — 12: Po slovenski zemlji (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 14.10: Tedenski pregled tujkoprometne zveze. — 18: Ženska ura: Skrb za naš naraščaj (g. Pavla Hočvar). — 18.40: Francoščina (g. dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 19.50: 10 minut za planince: Dajak, planinstvo in SPD (Kunaver Pavel). — 20: Rossini-jeva komorna glasba na pihala. Izvajajo gg. Korošec Sl. flauta, Gregorc J. klarinet, Moravec Sr. rog, Loparnik I. fagot. — 20.45: Koncert radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Plošče.

«Nu, ali je vaša hčerka opravila izpit?»
«Pa še s kakšno srečo! Pomislite, učiteljem je to, kar je povedala, tako ugažalo, da hočejo izpit prihodnje leto ponoviti!»

«Za rojstni dan pred poroko mu je darovala knjigo »Popolni gentleman«.

«Ali se je v zakonskem življenju med njima potem kaj spremenilo?»

«Zdi se mi, da — kajti za zadnji rojstni dan mu je darovala knjigo z naslovom: »Srečanja z divjimi zvermi«.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1. davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din.

UGODEN NAKUP

Veliko izbiro letnih damskih čevljev po zelo nizkim cenah. Vam nudí trgovina

«EDO» CEVLJI
Vošnjakova 2 (Gospodstvska c. 12). 27. t.

Oglašuj male oglase
Slovenski Narod
ker so najcenejši!

PSIHOGRAFOLOG
FELIKS GLOBOČNIK
v Ljubljani, hotel »Slon«
sprejema stranke od 6. do 12. junija dnevno od 8.—12. in od 13.—21. 1469

»SAKOVESTNO POHISTVO«
se vedno po starih cenah dopolnjuje v moderni in solidni izdelavi tvrdka »Oprava«, Celovška 50. Sprejemajo se naročila. 6. t.

SKLADIŠČE
s šupami, ograjeno cca. 80 m² v Celju, Krekova cesta 26, primerno za trgovino s kurivom in za druge svrhe, oddam v zakup. — Vprašati na naslov: poštni predal 4. — Sv. Peter v Savinjski dolini. 1471

PRED NAKUPOM OBUITVE
si oglejte našo nedeljsko razstavo. Brajković živko, diplomirano čevljarstvo, Ljubljana, Igriška 3 (pri Drami). 1475

KLISEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

POUK
Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5.— Din.

Strojepisni pouk
Večerni tečaj, vpisovanje in pričetek pouka poljuben. Kristofor učni zavod, Domobranska c. 15. 738

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5.— din.

Izvrstna

MEDICA
barva ustne in lica!
Dobite jo v
MEDARNI
Ljubljana, Židovska ulica 6

FOTOGRAFSKI ATELJE

Fotografski atelje v mestu na Hrvaškem, brez konkurence, vpeljan, prodam zaradi odhoda k vojakom. Inventar odstopim za din 15.000.— Ponudbe na V. Jencik, Bos. Novi. 1474

SORE

OPREMLJENO SOBO
lepo, zračno, s souporabo kopalnice, event. s hrano, takoj oddam gospodu ali dami. Istotam oddam tudi kabinet. Medvedova cesta 5, zgornji zvonec. 1472

NARODNA

TISKARNA
LJUBLJANA
KARLJEVA 3

IZVRŠUJE VSE VEŠTE TISKOVNE
»PREPROSTE IN NAJFINEJŠE«

Najboljši vod. k po radijskem svetu je
„NAŠ VAL“

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokov. članki, roman, novela, novice s radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran!
UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 6.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— Razumem vas, — je dejal Bolivijec lokavo, kajti že nekaj časa je pravilno ocenjeval globoko osebno sovraštvo med princem in markizom.
— Ali me razumete tako dobro? — je vprašal princ z nasmehom, ki je kazal, da dvomi o tem.
— Seveda!
— Ali ne mislite, da bom zabodel našega papirnatega markiza?
— V srce, če ga boste hoteli mahoma ubiti. V trebuh, če mu boste hoteli pripraviti muk polno umiranje.
— Pravi rdečkožec, — je vzkliknil Gairlance smeje in skomignil z rameni.
Ta zbadljivka je Bolivijca neprijetno zadela. Zato je obmolnil.
— Čujte, Escaldas, razmišljajte malo. Storili bi nepopravljivo napako, če bi Valcora ubili.
— Bože moj, — je dejal Bolivijec, — njegova sleparija bi se potem dala težje dokazati. Dedščina

bi vsekakor pripadla Plesguenu. To je res premoženje, ki po njem hrepeniva. Za človeka nama ne gre, vsaj vam ne. Kar se pa tiče moje jeze, bi bila povsem potlačena, čim bi zvedel, da ste ga zabodli.
— Zlasti če bi vam ne bilo treba nastavljanja svoje kože, da bi mu zadali ta udarec.
— Gotovo.
— No torej, plemeniti tujec, ne strinjam se z vami. In sicer po pravici ne. Sem princ de Villingen in nikakor bi se mi ne spodobilo pripraviti ob premoženje samo ženske. Sicer bi se pa javno mnenje kmalu obrnilo na njihovo stran in proti nama. In vi veste, da igra javno mnenje v tem procesu zelo važno vlogo. Kar se tiče mene, sovražim zdaj Valcora še bolj kakor vi, toda smrt bi mu ne prinesla dovolj muk, čeprav bi mu prebodel vse drobce. Ne, ne, moj rapir mora zadeti njegovo roko.
— Njegovo roko? — je ponovil Escaldas začuden.
— Da, in sicer levo roko. Približno tam, kjer je tetoviran, da bo moral potem pokazati rano zdravnikom in potem...

— O, imenitno! Ah, to je sijajno! — je vzkliknil Bolivijec navdušen. — Rad bi bil priča. Preveč zahtevate, dragi moj. Vaše ime bi se kaj čudno bralo v protokolih kraj mojega, — je odgovoril Gilbert zaničljivo.

Povoda za dvoboj ni bilo težko najti. Najmanjši javni napad med markizem de Valcor in princem de Villingen bi moral dobiti zelo resen značaj že s tem, da je princ povsod razglašal svoj zagrizeni anti-

valcorizem, da ni hotel priznati drugemu pripadajočega premoženja in naslova nikomur razen Marcu de Plesguenu.

Naslednjega dne je dobil Gilbert vstopnico za Theatre Francaise s priloženo vizitko: Markiz de Valcor.

Takoj mu je bilo jasno, kaj to pomeni. Zvečer se ni prav nič začudil, ko je zagledal v pritičju visoko elegantno Renaudovo postavo in fraku. Njegov nasprotnik je imel sedež poleg njega. V prvem odmoru sta pokazala oba toliko vneme, da bi se srečala, da sta se zaletavala v druge gledalce. Leti so se godrnjaje ustavljali in že so slišali naslednji razgovor:

— Pozdraviti bi me bili morali, gospod, — je dejal Renaud. — Mar niste bili sprejeti pri meni?
— Nikakor ne, — je odgovoril princ. — Vi ste me sicer sprejeli, toda v gradu markiza de Valcor.
S koncem svoje palice je Renaud zbil Gilbertu klobuk z glave.

— Jutri prideta moji priči k vam, gospod.

— Računam s tem.
To je bilo vse. Ne prvi ne drugi se ni več prikazal v gledališču, ker nista bila prišla zavoljo drame, ki se je odigravala na odru, temveč zavoljo tiste, ki sta jo odigrala tako hitro in ki je bila dosegla popoln uspeh.

Nične ni slutil, da prizor ni bil povsem nepričakovan. Srečanje teh dveh mož se je moralo nujno slabo končati in vsi tisti, ki so ju poznali, niso pričakovali nič boljše. Princ v splošnem ni bil zado-

voljen s svojo vlogo. Ni se mogel pripraviti na odgovor, ker ni vedel, kako bo njegov nasprotnik izval prepri. In zdaj se je bal, da si ne bo mogel izbrati orožja. Zato je pozval svoji priči, naj branita to-le tezo:

— Nisem insultral svojega lanskega gostitelja trdeč, da sem bil sprejet v domu markiza de Valcora. Sam ravna krivično, ko priznava, da sem mogel pri tem v duhu misliti na dve različni osebi.

Ni se bilo treba zatekati k tako zvitemu razlikovanju. Renaud sam je bil res razžalil princa, ker na njegove besede ni takoj predlagal priči, temveč se je zatekel k dejanskemu odgovoru. Vzrok dvo-boja je bil v tem, da je markiz s palico zbil Gilbertu klobuk z glave, ne pa besede, izmenjane med njima pred tem incidentom.

Princ de Villingen je bil torej očitno užaljen. On si je lahko izbral orožje in odločil se je za rapir. Priče so bile takega socialnega položaja, da bi se ne bile tako lahko sprijaznile s položajem nekega Josea Escaldas.

Tako si je stopilo plemstvo stare Francije in mlado plemstvo iz dobe cesarstva nasproti v tem dvoboju, da bi se poravnali račun na bojišču, kjer naj bi se ne spopadli samo ljudje, temveč tudi nasprotne ideje.

Ta Valcorov proces je bil kvas, ki je prekvasil mnogo strasti.

Renaud in Gilbert sta se spoprijela v dvoboju v gozdiču des Fonts-Marcheaux blizu Versaillesa.